

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve i'lanlar Ankarada
"HİLALİAHMER MECMUASI,"
müdürlüğüne gönderilmelidir.

Hilâliahmer Mecmuası

Her ayın on beşinde Merkezi Umumi tarafından neşr olunur

Senelik abonesi bir liradır

Telefon numarası 1255

Kimya harbine karşı

Sivil ahalinin himayesi

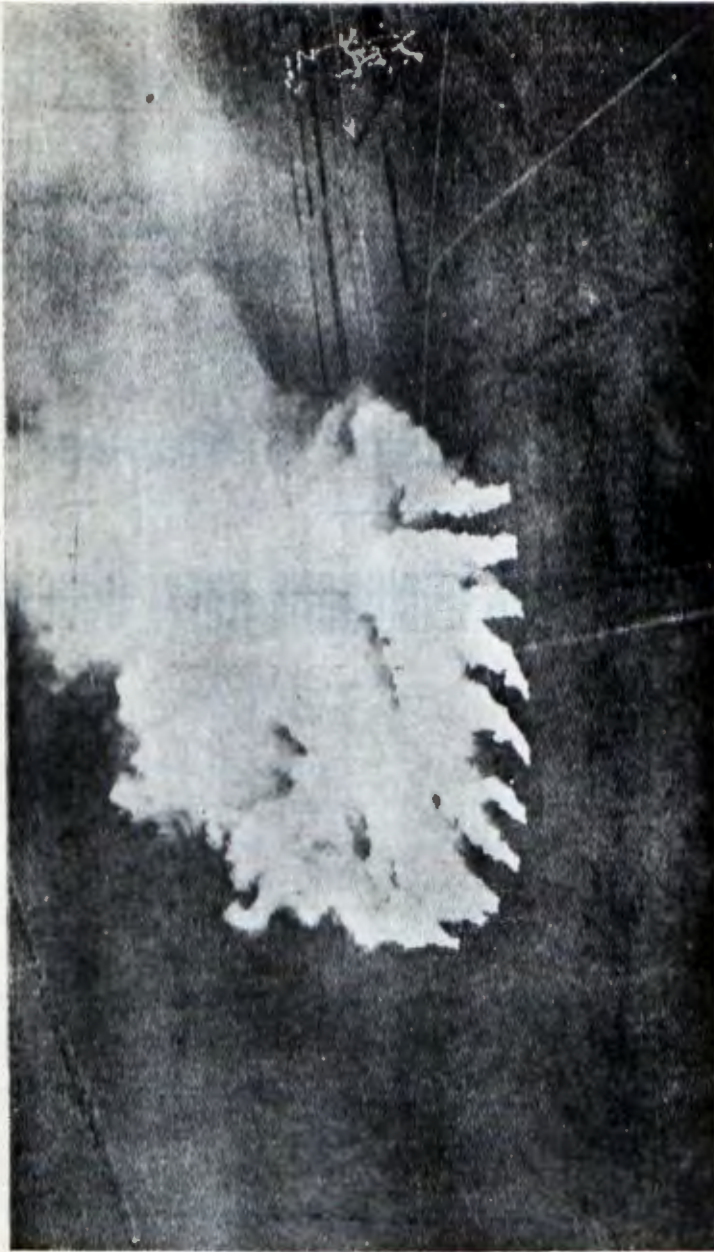
Şehirlilerin hava hücumuna karşı himayeleri

Tayyarecilik sahasının tayyarelere te'min ettiği saatde 575 kilometre 700 metrelik bir sürat üzerinden hattı müstekim üzere kat' edeceği 7905 kilometre 140 metrelik mesafeyi 12739 metrelik irtifai ve havada ikmali lavazım üzere aleddevam bulunacağı 420 saat 17 dakikalık müddeti düşüncecek olursak hava silahının kıyas kabul etmeyecek derecedeki kuvvet ve kudreti hakkında bir fikir edinmiş oluruz.

Hukuku beynelmilelde muharebei havaiyye hukuku düvele mugavir olmadığı diger cihetden 450 kilo mevaddı infilakiyyeyi havi 900 kiloluk bir tayyare bombasının bir metre

sihan'indeki beton üzerinde 4,80 ve toprak arzi üzerinde 13,5 metre kurtunda bir huni açdığı cihetlerle nakadar ehemmiyetli olursa olsun bir şehrin tamamiyle muhafazasının ameli olarak te'mini için iktihamı lazım gelen müşkilatı maliyye ve sinaiyyenin nakadar azim olacağı tebeyyün eder.

Sivil ahalinin kimya harbine karşı muhafazası için teşekkül eden ehli hibre komisyonunun bu husus hakkında 1929 nisanında ROMADAKİ müzakeratı esnasındaki mukarreatı meyanında şehirlilerin muhafazasının daima artmakta olan müşkilatını vazihan bildirmekte olduğu ma'lumdur. Burada bilhassa bir milyon nuf-

Bir şehri muhafaza eden daman siperi

usu^hhavi bir şehrin muhafaza mesarifi yekununun 160 milyon dolara balig olacağını kabul etmiştir.

Bu şeraite nazaran - muhtemel

harpler ordulardan ziyade milletler arasında icra edilecegi cihetle muharip ile gayri muharibi fark ve ayirt etmeyi daha ziyade tesadüf ve talia bırakan

Dınman husule getiren alet

milleti müsellaha umdesi kabul olunduğu, ve 1914 felaketi, vesaiti tahribiyyenin daimi suretde terakkisi hasibiyle, daha ziyade şiddet ve vahamet kesp etmiş, olarak başlayıp hakem usuli için kabul olunmuş olan çarelere halkın emniyyet ve selameti hususunda ameli bir suretde te'min edilemediği takdirde geride bulunan sivil

ahalinin muhafaza ve sıyanetinin bilhassa pek ziyade müşkülat arz edeceğini soylemek fazla bir cüretkarlık sayılmaz.

Mahaza muharebe mntıkası haricindeki sivil ahaliyi muhafaza edecek beynelmilel Kavaidi hukukiyyeye ve bunların yalnız şerhi tefsire muhtac

kalmıyarak emin bir te'siri haiz olmalarına intizaren şehirlerin hava ve kimya taarruzlarına karşı münfeil bir müdafaa teşkilatının yapılması muvafık olur.

ALMAN havai taarruzdan muhafaza ittifağının son ictimanda MÜNİHTE neşr ettiği yeni bir tebliginde MACDBURG harik işleri direktörü ve SAKS vilayeti SALİBAHMER mülhakat cemiyetleri reis vekili müsyö ŞTAYN (STEIN) müsella bir muhasama vukuunda mühlik gazlara karşı mücadelede itfaiyye heyetlerine terettüp edecek vazife hakkında şayanı istifade ifadatta bulunmuştur.

Kimyevi ve havai tearruz halinde itfaiyyelerin vazife ve mesaileri yalnız yangın menba'larını söndürmek ve duçarı tahrip olacak binaları kurtarmakla kalmıyarak su' gaz, elektirik tevziat borularında vukua gelen hasarata ta'mir ile enkaz altında kalan biçarelerin de tahlisi gibi pek müşkil ve ağır olacağını ileri sürerek işbu muhtelif ve mütenevi' işler beledi teşkilatla ve mecruhlarla gaz musabini nakl edecek ilk imdat sıhhi kollariyle müştereken ve birlikte olarak ifa edileceğini söylemiştir

Burada müsyö Ştayn daha esnayı sulhta iken her şehirde melhuz umumi musibet ve felakatlere karşı ahalinin gerek münferiden ve gerekse müctemien muhafazalarını te'min edecek tedabirin birlikte ve hem ahenk olarak icrasını kâfil tertibat ittehazı ve bilhassa

ahalinin fa'al kısmında ya'nî vezaifi umumiyye müstahdimini ile Polisler ve itfaiyyeler ... ilahîrihî .. de teşkilat yapılması luzumunda sureti mahsusada ısrar etmektedir.

Magdeburg şehri bu nevi'den pek mükemmelendirilmiş bir teşkilata mazhar bulunmaktadır. şehrin planı ve umumi musibetlere karşı istihzarat ve seferberlik planı her türlü vekayia karşı mücadele için ittehaz edilmiş tertibatı bütün tafsülatıyla cami' bulunmaktadır. Ve hatta Havai ve kimyevi felaketler derpiş olunarak buna karşı bir duman siperi ile şehir setr ve ihfa edecek bir teşkilat bile yapılmıştır.

Hakikati halde teklif olunan az çok bir te'siri haiz ve oldukça ameli bir takım muhtelif vesaiti sınaıyye meyânında en fevaid' babş olanıda budur.

TETRA - CHLORURE, D'ETAIN, CHLORURE DE SILICIUM, DE TITANE, NAPHTALİNE, SULFURE D'ARSENİC, PHOSPHORE, OLEUM ilaahiri gibi müvellidi duhan terkibat kimyeviyye vasıtasıyla suni olarak duman tabakaları ve siperler vücade getiriliyor,

Pek mütenevi' sistemlerde eihazlara mevzu' ve halen ta'mik ve tedkik edilmekte bulunan işbu maddeler az zaman zarfında vasi' sahaları kesif ve sabit duman ile setr etmektedir.

Kolayca nakl olunabilir, ameli ve bir adamla işletilerek kolaylıkla

50 ila 100 metre uzunlugunda ve bir ila iki kilometre genişliğinde ve 50 ila 200 metre yüksekliğinde bir bulut husûle getiren ve bu suretle bir Şehir üzerine gayri şeffaf kalın bir setre ve siper çeken ba'zı cihazlar vardır. Zaten zatül ercelülre's naimelerden mürekkep balığının yapıldığıda bundan başka bir şey değildir. Bu hayvanlarda iradi olarak

siyah bir mayi' ifrag ile muhitindeki suyu karanlık ve muzlim bir hale getirerek düşmanlarından kaçıp kurtulurlar.

Bu yazı (revue internationale de la croix rouge) dan alınmıştır. makaleye ait resimleride aynen neşre ediyoruz.

terceme eden
Dr. Ali Osman

Çivi Çiviye Söker

Salibiahmer piyankoları

Milli Salibiahmer cemiyetlerinden bir kısmı kendi menfatlarına piyankolar tertip ettiler. Bu piyankoların muhtelifül ecnas olup gözden geçirilmesi fayıdadan hali değildir.

İtalya Salibiahmeri:

1885 haziran kanunu mucibince İtalya Salibiahmeri her biri yirmi beş lîret kıymetinde olarak 600.000. tahvilât çıkardı. Bunların esmanı tetricen elli bir senede tediye olunacaktı. Keşideler bir teşrinisani, bir şubat, bir mayıs, bir ağustos'ta olmak üzere senede dört defa olup 30,000. 15,000. 2,000, 1,000, ve 500. lîrethk ikramiyeleri havi idi. İlk iki sene zarfında 500,000, 200,000, 150,000, 100,000 lîrethk ikramiye çekildi. Kazanmayan biletler 30 lîretten 45 lîrete kadar muterekkı kıymeth bir amortisman pılamı tahtında tesviye olundular. Biletler elyevm paris borsasında 55 — 60 fransız frangı kıymetini haizdir.

İtalya Sahibiahmeri bu tahvilâtın ihracını bir bankaya ihale ederek buna mukabil mezkûr bankadan 3 milyon 175 lîret ahz eyledi. Bundan mada Salibiahmeri kazanç üzerinden birinci milyon $\frac{0}{0}$ 5, ikinci milyon $\frac{0}{0}$ 6, üçüncü milyon $\frac{0}{0}$ 7 ve mutebakı üç milyon için de $\frac{0}{0}$ 8 den ibaret bir hakkı

iştirakâ malik bulunmaktadarki muamelâtın hitamında bu suretle Salibiahmere 204,090, lîrethk bir meblağ kalacaktır.

Sırp Salibiahmeri:

Sırp Salibiahmeri 1907 senesi 28 kânunisanisinde beheri yirmişer dinarlık bir milyon tahvilât çıkardı. Piyanko keşidesi 25 seneye taksim olunmuştur. Senede dört defa olan keşideler 1911 den beri 100,000. 40,000. 30,000. 1,000. ve 500. dinarlık ikramiyeleri havi olmak ve kânunusani, mayıs, eylul aylarında çekilmek üzere üçe indirilmiştir. Bu ikramiyelerden mada biletler 22 dinardan 50 dinara kadar tetricen artmak üzere tediye olunmaktadır. Yugoslavya ve ya haricinde bu amorti biletlerle ikramiyeler halen Fransız frangı olarak tediye olunmaktadır. Bu tediyaın 1907de taahhüt edildiği veçhile altın olarak tesviye edilmesi hakkında bir çok mutalibat vaka olmuşsa de Lahi mahkemesi bu bapta bir karar isdar ettiğinden hamillerle bu bapta bir tahkimname yapılmıştır.

Halen Sırp Salibiahmeri biletleri Paris horsasında 32 fransız frangı kıymetindedir. 1907 de Sırp Salibiahmeri tarafından istihsal olunan temettü 2 milyon dındardır. O zamandanberi

cemiyeti milliye ancak mutevaliyen beş sene talep edilmeyen ikramiyeleri almaktadır. Yugoslavya Salibiahmeri istikrazın temamilen tediyesinden sonra bir temettü tahsil edecektir. Fakat bu temettün miktarı şimdilik takribi surette bile takdir edilememektedir.

Bulgar Salibiahmeri:

Bulgar Salibiahmeri 1912 de keşidesi muntazamın devam edecek bir istikraz ihraç etmişti. Teşrinievvel 929 keşidesi 60,000 levalık büyük bir ikramiye ile bundan başkaca bir tanesi 2,000, bir tanesi 1,000, iki tanesi 500 levalık ikramiyeleri ihtiva etmektedir. İfta hususu yimibeşer leva verilmek üzere yüzer bilet olarak icra olunmaktadır.

Çekoslovak Salibiahmeri:

Çekoslovak Salibiahmeri 1921 de her biri 20 kuron kıymeti itibariyesinde bir milyon piyanko biletini çıkardı. Keşide 40 seneye taksini oluyordu. Bu biletler kâmilen asgari 30 kuron olarak tediye olunmaktadır.

Keşidei senevtyeler 150,000 30,000 10,000 5,000 kuronluk ikramiyeleri ihtiva etmektedir. Bankaların bir konsorsiyomu tevessutle biletlerin kâfesi 1921 senesinde bir sene içinde satıldı. Bu suretle teessüs eden 20 milyon kuronluk sermayenin faizi mukâfatlarla senevi itfa bedelini tesviyeye hizmet etmekte idi. 1960 ta kırk sene hitama erdiği vakit 20 milyon çekoslovak Salibiahmerinin mülkü sarhi olacaktır.

Leton Salibiahmeri:

Leton Salibiahmeri nizamnamei esaslı mucibince kendisine sermaye tedariki için piyankolar tertip etmek salâhiyetini haiz ve her bir piyanko için hususî talimatname yapılarak berayı tasdik maliye nezaretine takdir olunmaktadır.

1921 senesi birinci defa olarak tertip olunan bu piyankoların sene be sene muvaffakiyetinin arttığı görüldü. Fî mabait senede yalnız üç geçideli bir piyanko yapılacaktır. 1928 piyankoları Leton Salibiahmerine 270,000 ve 1929 önkûlar da 390,000 lathık safî bir kazanç temin eylemiştir. Biletlerin her bir hissesi beş lathık ve yahut bunun beşte biri bir lathık bir fiyatla satılmaktadır. Hisseler ilk keşide çıktığı takdirde üç keşideye de hak kazanmaktadır. Biletlerin üçte birinin bir ikramiye kazanması temin olunmuştur. İkramiye dereceleri 20,000 den 4 lata kadar olup keşideler Leton Salibiahmerinin piyanko kısmında icra edilmektedir. Bu kısmın muamelatı 50 kişilik bir memurun heyeti vasitasile görülmekte olup bunlardan beşi piyanko biletleri deposunda (hazine) de çalışmakta 15 i hidematı umumiyeyi temin etmekte 7 si kitabette, 9 u muhasebede ve komisyoncuların hesabatının tetkik ve ruyetinde velhasıl ikisi de hazinesi evrakta diğerleri de zuhurat işleriyle iktisadî işlerde kullanılmaktadırlar. Bunlardan mada son keşide esnasında bunlara ilâveten 6 10 kadar memur kullanılması icap etmektedir.

İspanya Salibiahmeri:

24 kânunsani 924 fermanile İspanya Salibiahmeri verem mücadelesi komitesile İspanya piyangosunun her onda bir hissesine ilsak olunan 10 santimlik bir pul ile senebaşı piyangosunun 20 de bir hissesine ilsak edilen 50 santimlik puldan husule gelen kârdan hisse almakta idi. İşbu ferman neşrini muteakıp teşrinisaninin ikinci on günü piyangosu hasilâtını mezkûr iki müesseseye tahsis eden 28 şubat 924 tarihli diğer bir fermanla fesh olunmuştu. Ferman bu piyanko için 250 peçetalık 48,000. bilet çıkarılmasını zikretmekte idi. Salibi almer ve İspanya da veremle mücadele cemiyetleri menfaatına olarak tertip edilen son piyanko 11 teşrinevvel 929 tarihli'dir. Bu piyanko 250 peçetalık 60,000 bilet ihraç etmek suretile yapılmış olup onda bir hissesi 25 peçetalık bir kıymeti haiz bulunmaktadır. Büyük ikramiyeleri altı adet olup bunlar da iki milyon, bir milyon, 500,000, 450,000, 350,000 150000 den ibarettir. Bundan mada 9172 bilete muhtelif mükâfat alacaktır.

Avusturya Salibiahmeri:

Avusturya Salibiahmerinin 1882 de yaptığı piyankolu istikraz mükâfat ve itfa keşidelerine devam etmektedir. 1930 de 20 kânunsani keşidesi 60,000 kuronluk büyük bir ikramiye ile 200 kuronluk on ikramiyeye ve 100 kuronluk 20 ikramiyeyi havi idi (bir kuron altı şilin ve yahut 4,30 altın frank kıymetindedir.)

1916 da akdolunan ikinci istikraz (1930 1 şubat keşidesinde) kazananlar için büyük ikramiye olarak 10 şilin, 4 şilin ilh ikramiyeleri ihtiva etmektedir. 1929 senesi 19 teşrinisanisinde cemiyetin son içtimai umumiyesinde Avusturya Salibiahmeri reisi bulunan Dr. Vladmır Beck atideki tebliğde bulunmuştur:

Cemiyetin her iki piyanko istikrazı büsbütün kendisi için büyük bir yük teşkil etmektedir. Kux, Bloch ve şürekâsı cemiyet için pek zaruri olan diğer bir piyanko istikrazı projesi ihzar etmişlerdir. Bu proje hükümeti muttehide maliye vekâletine tevdi olunmuştur. Ve bu madde hakkında henüz hiç bir karar tebliğ olunmamıştır. Reis merkez komitesi âzasından vukelâyı hükümetten Max Czerkis'e bu cihetten Cemiyete gösterdiği müzaheretten dolayı teşekküratta bulunmuştur.

Macaristan Salibiahmeri

Macaristan Salibiahmeri piyankosu 1917 de senede üç keşideyi havi olarak 80 seneye taksim edilmiş her biri 40 kuronluk 1,200,000 bilet ihraç etmiş olup işbu biletler macar parasının kıymetten düşmesi hasebile hiç bir kıymeti haiz bulunmamaktadır.

Şunu da ilâve edelim ki gerek Lituvanya ve gerekse Şili salibiahmeri daha varidatlarından bir kısmını piyankolardan tedarik etmekteyse de bunların sureti tertipleri hakkında icap eden malûmatı vazihâ ve lâzime elde edilememiştir.

Terceme eden

Celal

Salibiahmerin davetine icabet

Amerika Salibiahmeri kâtibi umumilik
dairesi âzasında Dr. Grieseimer

Amerika Salibiahmerinin son defa-
ki a'za kaydı esnasında müsyü John
Barton Payne nin beyanatının mevzuu:

*"Salibiahmer programının husul-
pezir olması her kesin teşriki mesai-
sini icap ettirir. "* Bu beyanatın bir
hulâsasını dere ediyoruz.

"Salibiahmerin yegâne şiarı iki
kelime ile ifade edilebilir: İnsaniyete
hizmet etmek.

Bütün erkekler kadınlar ıztırabını
tehfif ve ya izale için diğer kâim his-
lerine Salibiahmer sayesinde hayırkâr
ve mazbut bir şekil verebilmişlerdir.

"Salibiahmerin başka gayesi yok-
tur. Faaliyeti, herkesin iştirak ede-
bileceği bir faaliyettir. Hedefi bütün
beşeriyetin eyiligidir. Salibiahmer
kuvvetini Ferdlerin vicdan ve kanaat-
larından alır. Faaliyeti bitarafanedir.
renksiz ve menfi değildir, onun ifade
ettiği şey, Afetlerden mütevellit bi sut
ıztırabata ve bütün beşeriyetin muz-
tarip olduğu âlama karşı mücadele
için her keste mevcut olan birleşmek
arzusundan ibarettir.

Mademki bir refahı umuminin art-
masına yardım eden bir âmîl olmak
i'tibariyle Salibiahmerlerin kıymetini
müdrükiz, şu hale istikbalin doğuraca-

ğı imkânlar gayrı mahduttur.

"İrk ve din meselelerine lâkayt
olan Amerika Salibiahmeri gayyurane
ve sebatkârane bir surette ıztırabını
tahfife çalışmakta devam etmeli, in-
sanların en âsil emellerinin tevecüh
eylediği bir merkez olarak kalmalıdır.

"Şu halde programımızın husul-
pezir olması herkesin yardımına na-
nuttur. Bu yardımı biz her sene, her
kese tevcih ettiğimiz bir da'vet ile
talep ediyoruz. Salibiahmere iştirak
etmek suretiyle her sene, insaniyete
muhtaç olduğu hizmeti yapmak fır-
sâtını bulunmuş olacaksınız.

"Amerika milletinin kavi bir inna-
nı vardır. Teşrinisani kayıtları esna-
sında elde edilecek muvaffakiyyet ko-
mite ve şu'belerin bu da'vet verecek-
leri vüs'ata tabidir.

Bu işe bütün kudretimizi, teşkilât-
çılık ruhumuzu hasrederek muvaffak
olacağız. "

*Aşadaki makalede müsyü D. Gri-
seimer Salibiahmerin muzaheretini umu-
niyyeyi nasıl temin eylediğini anlat-
maktadır.*

Vasi' mikyasda âza kaydı için

Amerika Salibiahmerinin mülhem olduğu esas prensipler iki büyük Amerikalının çok ma'nidar sözlerinde vazihan ifade edilmiştir.

Müsyö Coolidge reiscümhur iken (Beyaz evde) verdiği bir beyanatta şöyle demişti : « Kendi hükümeti kadar demokrat bir müesseseyi, ıztırabatı beşeriyenin tahfifine me'mur etmek tamamen Amerika, milletine has bir şeydir. Amerika Salibiahmerine esbap ve vesaitin mevcudiyetini te'min eden bütün Amerika milletidir. »

Reiscümhur müsyö Hoover'ın sözleri de hakikata pek mutabıktır.

« Salibiahmer, taliin felâketzedelerine yardım ettiği zaman onun mesaisine iftiharla iştirâk ederiz. Âza kaydı esnasında Salibiahmere dahil olmak; bizim için bir imtiyaz olduğu kadar da bir vazifedir

Amerika Salibiahmeri bütün milli Salibiahmer cemiyetleri misillu her sene milli mahalli ve beynelmilel programının tatbiki için mühim miktarda para tahsis etmektedir. Yalnız sülh zamanındaki fa'aliyetlerine ait olan bütçesi bir kaç milyon dolara balığ olmaktadır. Büyük âfetler vukundaki yardımlarını da sureti mahsu sada topladığı mebalikle yapmaktadır. Kendi esas bütçesine gelince, şu hususta velev kısmen bile olsa devlet yardımı varıt değildir. Böyle bir hal Salibiahmere siyasi meyiller verebileceği gibi programının tatbiki hususu-

nda da istiklâlini tehlikeye düşürebilir. Şu halde bu bütçe büyük servet ashabı olan bir akaliyet tarafından mı, yoksa efradı millet tarafından mı, temin edilmelidir? Birinci şekilde para top'amanın çok basit olması muhtemeldir. Çünkü her sene zengin zevata muracaat etmek müşkül değildir. Memleketin en mühim teskilâtı içtimaiyyesi bu usulü tercih ve tatbik etmektedirler.

Halbuki Amerika Salibiahmeri varidatını halktan almaktadır. Salibiahmer âzaları hemen bütün milleti temsil eylemektedir.

A'za adedi halen 4.127.946 dır. Bu adede dahil olan bütün erkek ve kadınların kendilerini sadece bir hayırkârdan başka bir şey addetmeleri de pek mantıktır. Bu kimseler Salibiahmere verdikleri paradan maada bir rabita ile de bağı olduklarını his ederlerse bu husustaki teşriki mesailerine daha ziyade can ve gönülden devam edecekleri muhakkaktır. On iki seneden beri Salibiahmer a'za miktarını tezyit çarelerini aramakta ve efradı milletten sadece para vermesini değil, a'za olmasını ve muntazam aidat vererek hayırkâr ve insani hidematın devamı imkânını te'min eylemesini istemektedir.

Dört mily. n â'zadan her biri sene de bir dolar vermektedir. Bu miktardan daha yüksek taahhüdât ta vardır. Ba'zı â'zalar beş, ba'zıları on, bir kısmı da yirmi beş, kaydı hayat şartile mu-

kayyet a'za da senede elli dolar ve a'zai fahriye yüz dolar vermektedirler. Bu son iki sınıftaki a'zanın taahhüdâtı tamamen ihtiyat akçesine tahsis olunmakta ve bunların yalnız faizleri senelik bütçelere zam edilmektedir. Kaydû hayat şartile mukayyet a'za ile a'zayı fahriyenin miktarı bittabi' azdır. Binaenaleyh her seneki mesaimiz bilhassa senede bir dolar veren a'za miktarının tezyidine ma'tuf bulunuyor.

Salibiahmerdeki halkçı ruhu idame için kadın erkek her Amerikalının a'za olması lâzımgeliyor. Şüphesiz ki merkezi umumi bu umumî kayıt işi ile iş-tigal edemez. Memleketin her tarafına dağılmış olan muhtelif şubeler ki adedi 16.000 den fazladır. Bu vazifeyi her birisi kendi sahası dahilinde deruhte etmiş bulunuyorlar. Senelik a'za kayıt muamelâtının teşkilâtı Vaşington Merkezi umumisile birisi merkez ayaletleri için « Saint - Louis » diğeri Bahri muhiti Kebir ayaletleri için San - Fransisko olmak üzere diğeri iki büyük merkeze tevdi edilmiştir. Bu hareketi memleketin her tarafında aynı zamanda yapmak şayanı tercih görüldüğü için bu hususta tarihin tesbiti hakkı merkezi umumiye verilmiştir.

Dokuz seneden beri kayıt işi müta-reenin senesi devriyesi olan 11 Teşrinisanide başlayarak 15 - 30 Teşrinisanide hitam bulmaktadır. Ya'ni kayıt devresi sabit değildir. Ancak iki haftada az ve üç haftadan fazla devam etmez.

Kayıt muamelesine ne için « Halka hitap » namı verdiğinin bilinmesi ihtimal faydalı olacaktır. 1917 de, Merkezi Umumi a'zaları bu işi hazırladıkları sırada Salibiahmer Reisi bulunan müsyö Henry Davidson Salibiahmerin askerler için yaptığı muavenet ve halkta tevhit eylediği alâka sebeble bu teşebbüsün çok miktarda a'za kaydını te'min eyleyeceği ve bunun « Bütün Amerikan milletine hitap etmek » ma'nasında olacağını beyan etmişti. Merkezi Umumi a'zalarından biri de bunun senelik da'vet ma'nasına gelin (the annuel Roll Call) kelimesile ifade edilebileceğini söyledi ki bu ta'bir o zamandan beri kullanılmaktadır.

1917 ve 18 de kolaylıkla yirmi milyondan fazla a'za toplandı. Fakat bu tehalükü tevhit eden vatani heyecan mütareke ile sükûna münkalip olunca Salibiahmerin vasi' programını a'za taahhüdâtile tatbik ve icra etmek güç bir iş oldu.

Amerika Salibiahmerinin her seneki a'za kaydı tamamen tüccarî bir iş mahiyet ve kuvvetini haizdir. Müdürler ve mühlakları Vaşington' da otururlar ve emirleri altında her mahalli şubeye ait birer müdür muavini vardır. Bu zevat bütün sene çalışırlar. Bir senenin fa'alîyeti biter bitmez müteakip senenin ihzarâtı başlar. Bu mücadeleyi vaziyeti hazırasile idame ettirmek için tüccarî usullerin tatbiki zaruri olduğu anlaşılmiştir.

İstihzarat esnasında merkezi umumi

mahalli şu'belerle daimi münasebatta bulunur. Ve onlaa gelecek senenin fa'aliyeti hakkında tahiren veya bizzat murahhrslar göndererek ta'limat verirler.

Her şu'be reisi kendi sahası dahilinde işin muvaffakiyetinden mes'ul tutulur. Mahaza bu reisler bu vazifeyi başka birisine de tevdi' edebilirler. Salibiahmer başlıca zirdeki hususata hasrı dikkat eder :

1 — Her şu'be reisi bu işten kendisini mesul addetmesi.

2 — Her reisin merkezi umuminin mahalli mesailin tetkikine müstenit vesayasını nazarı dikkata alarak bunlardan istifade etmesi.

Büyük şehirlerde meskenleri ziyaret suretiyle kayıt muamelesi ya bizzat müdrlere veya me'murları tarafından yapılır.

Salibiahmer aynı zamauda mücadelenin bidayetinden evvel başlayarak mücadele nihayetine kadar devam etmek üzere her tarafa propaganda risaleleri gönderir ve 16000 şu'beye meseileri için müfit olacak malzemeyi de te'min eder.

Müdürler propagandayı müessir bir şekle sokmak için gazete, mecmua, filim ve radyo gibi her nevi' vesaitе müracaat edebilirler. Diğer cihetten Salibiahmer de, gazetelere faaliyetini izah eden fotagraf ve makaleler gönderir. Bunlardan ma'da her şu'beye mahallinde isti'mâl edilmek üzere sureti mahsusada hazırlanmış makaleler

gönderilmekle beraber 48 hukümet dahilinde elde edilen neticeler hakkında da hulâsalar gönderilir. Ve şu'beler bu hulâsalara mahalli faaliyetini de ilâve ederek gazetelere dercettirirler, Bu fa'aliyetlerin müsahabe haline getirilmiş birer sureti de muhteif telsiz merkezlerine verilmek üzere şu'belere irsâl olunur.

Salibiahmer, hususi mektuplarla bütün telsiz merkezlerinin muavenetini talep eder. Telsizi ilân vasıtası olarak kullananlar, bu mücadele müddetine fa'aliyetlerini Salibiahmere tahsis etmeğe da'vet olunurlar ve Amerika'da müntezir 8000 mecmuadan Teşrinievvel ve ve sani nüshalarına merkezi umumi taratından gönderilen makaleleri derç eylemeleri rica edilir.

Fakat hiç bir zaman aynı makale bir kaç mecmuaya birden dercedilmez, ayrıca sinema müdürlerinden de gösterdikleri aktüaliteler meyanında Salibiahmer için de bir kısım bulundurmaları rica olunur. Meselâ sinemalar Reiscumhur ile refikasının cümhuriyet sarayının basamakları üzerinde, Salibiahmer Reisi mösyü (Joyn Barton Payne) in elinden Salibiahmer nişanını alırken çekilmiş filimleri gösterilir. Otuz metro uzunluğunda sureti mahsusada yapılmış bir filim de arzu eden şu'belere gönderilir.

Mücadelenin reisi, bu tertibattan ma'da Amerikanın sair mahalli müesseselerinin yardımını da te'min etmek mecburiyetindedir. Ticaret odası reisile

mesai federasyonu reislerinden ve muhtelif kadın teşkilâtı mümessillerinden halkın müzaheretini te'min edecek beyannameler neşreylemeleri rica olunur. Bu teşkilâtın mensubinine gönderilen bu kabil beyannamelerin halk üzerinde büyük bir te'siri olduğu görülmüştür.

Bunlara ilâveten Reiscumhur ile muhtelif hükümet reislerinden beyanname'er neşreylemeleri rica olunur.

Şu'belere gönderilen malzemeye gelince, bunlar afiş kart postal, Salibiahmer işaretleri, risâle gibi şeylerdir. Bunların bir kısmı senenin programına ait olup bir kısmı da bu işte çalışanlara ait ta'limatı muhtevidir. Şu'belere ayrıca da mücadelenin nihayetinde çerçivelenerek mücadeleye iştirâk edenlere tevzi edilmek üzere liyakat şehadetnameleri de gönderilir.

Muhtelif şu'belere gönderilen izahatı havi bir risâle â'za kaydı işinin iyi yürümesi için lâzımgelen direktifleri tatbik edilebilecek en iyi usulleri, mahallî propagandalara ait talimatı velhasıl mıntaka şeflerine yardım edebilecek her nevi ma'lûmatı ihtiva eyler.

Muhtelif faaliyet merkezlerinde tatbik edilen sistemleri bütün tafsilât ve teferrüatıyla burada izah etmek pek uzun sürer. Tecrübeler şunu ispat etmiştir ki posta ile yapılan propagandalar şayanı memnuniyet netayiç vermiştir. Buna mukabil halk kütlesi tarafından pek iyi tanınmış olan Salibiahmer iyi bir propaganda ile tehziz edildiği ve bu propaganda yalnız mü-

cadele devrine hasır edilmeyerek bütün sene devam ettirildiği takdirde kolaylıkla bir çok â'za kaydı mümkün olmaktadır. Orta sınıfa mensup kadın ve erkekler kendilerinden talep edildiği zaman birer dolar vermekten çekinmemektedirler. Müşkûlât her ş'ubeye kâfi miktarda yardımcıları bularak memleketin bütün yetişmiş insanlarıyla temas ve onları Salibiahmere iştirâkâ davet lüzumunun arz ettiği ehemmiyeti anlatmaktadır. Tecrübelerle sabit olmuştur ki bu şekilde teşkilât yapılmayan yerlerde Salibiahmerin â'za adedi daima mahdut kalmaktadır.

Sureti umumiyede tavsiye edeceğimiz iki sistem şunlardır :

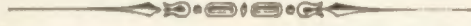
Birincisi : meskenleri ziyaret şekli ki, bu sistem memleketin bütün evlerini dolaşarak â'za kaydedebilmek için çok me'mur istihdamını icap ettirir.

İkincisi : büyük şehirlerde tatbik edilen toplu kayıt usulüdür. Bu sistem eşhası münferiden evlerinde kayda değil toplu olarak çalıştıkları yerlerde kayd edilmelerine müstenittir. Bu her iki sistemde, tafsilen izahları icap edecek derecede münteşir ve mühimdirler.

Meskenleri ziyaret suretiyle kayıt işleri komitenin bir mümessili vasıtasıyla yapılır. Bu zat her evi ziyaret ederek her aile efradını Salibiahmer â'zası olmağa da'vet eder. Bunun için de sahalar muayyen parçalara ayrılır ve sahaların mümkün mertebe kısa bir zamanda ziyaret edilmesi için kâfi miktarda gönüllü me'mur aranır. İş

taksimatına gelince bu pek muhteliftir. Ba'zau bir me'mur yalnız bir sokağın bir tarafını ve ya bir hane grupunu ve ya tek bir binayı deruhte ederek vazifesini bir kaç saat zarfında ikmâl edebilir. Bunun için de muntıkanın bir haritası ve haritanın üzerinde icap eden taksimat vücude getirilir Müte-

akiben reis her kısım için mes'ul bir şef ta'yin eder. Bu şeflerin buldukları muntıkada ma'ruf kimseler olması lâzımdır. Bu şu'be programını vaktü zamanile hazırladığı ve onu muvafık şerait dahilinde tatbik eylediği takdirde kâfi derecede gönüllü kayıt memuru bulacağı muhakkaktır.

Istanbulun en ciddi mecmualarından

“Muhit,”

Refikimizin faydalı yazılarını ehemmiyetle okuyunuz

Düsseldorf

Çocuk bakımı ve içtimai muavenet cemiyetinin

Seyyar mektebi

1929 senesinde Düsseldorf vilâyeti Çocuk bakımı ve içtimai muavenet cemiyeti tarafından tesis edilen seyyar mektebin yirminci senei devriyesi tesit edilmiştir. Bu mektep sayesinde iki bine yakın kadın ve genç kız memedeki ve kundaktaki çocukların nasıl bakılacağını öğrenmiş ve bunların ne şekilde terbiye edileceğine dair esaslı malumat elde etmiş ve bu malumatı müessir bir şekilde başkalarına da verebilecek bir kabiliyet iktisap etmiştir. Böyle bir yıl döüümünde bu mektebin tarihçesine bir göz atmak her halde muvafık olur. Yirmi senenin tecrübeleri yapılmış olan işlere bir göz atmağa ve bu suretle, ileride yapılacak işlerin hüsnü tanzimine çalışmağa bizi icbar etmektedir.

Yirmi sene evvel halkı tenvir ve irşat yolunda mücadeleye giriştiğimiz

zaman dört milyona yakın nüfusu olan (Düsseldorf) Vilâyetindeki kadınların ve genç kızların büyük bir ekseriyetinin hıfzıssıhaya dair olan bilgileri pek nakıs bir halde bulunuyordn. Bu gibi şerait altında mümkün mertebe fazla muhiti tenvir için, her ay mevkiini değıştirecek olan, seyyar mektep sistemini elverişli bulduk. Bu zamanda ancak 3 dane bakıcı ve 15 dane valdelere nasihat veren ve rehberlik eden ocamız vardı. İlk önce bir muaveneti içtimaiye doktoru tayin ettik. Seyyar muallim kadınlar pek nadir olarak bir kaç kazada bulabildikleri muaveneti içtimaiyye hemşirelerinin yardımlarına güvenebiliyorlar ve bu gibilerin vazifelerini itmam edebiliyorlardı. Rir çok kazalarda ise kadınlara ve genç kızlara içtimai bakım ve alelumum hıfzıssıhha hakkında malumat verebilecek yegâne

amil ve unsur idiler. Seyyar muallimler önlerindeki bu geniş faaliyet sahalarına yüksek bir feragat ve iman ile atılmışlardı. O zamanki senelik ilk raporumuzda atideki cümlelerle mesaimizi ve düşüncelerimizi ifade ve izhar etmiştik:

« Yetişmekte olan genç kızları müstakbel validelik vazifelerine alıştırmaya ve onlara bu yolda bir terbiye vermeğe muvaffak olabildiğimiz takdirde, çocuğun ve validesinin en ziyade yardımı muhtaç olduğu bir zamanda bile, maddeten mütakamil bir tahaffuz kadar, bugün henüz çocuk bakımına müteallik muhtaç bulunduğumuz çok bahalı vesait ve tesisata pek de fazla bir lazım kalmayacaktır. Kadınlara tatbik edildiğini görmek istediğimiz büyük miyasta ve zihniyette bir mesaiye seyyar mekteplerimiz bir başlangıç olacaktır. »

Bu itibarla tedrisat programımız bidayetden beri esaslı malûmat verebilecek bir şekilde hazırlanmış bulunuyordu. Maksadımız şöylece bir temas temini, veya umumi mahiyette nasihatlar ve irşadat değildi. Kadınlarımıza bakımın, tagaddinin, ilk alışkanlık devresindeki terbiyenin niçin şu veya bu şekilde olması lazım geldiğini; ilk terbiye ve sıhhi tedbirlerin niçin şu veya bu şekilde olamayacağını iyice öğretmek ve belletmek istemiş idik.

Genç kızlarımızın kafasına çocuk bakımının nasıl yapılacağını adamakıllı yerleştirmek istemiştik. Bu yüz-

den en esaslı ve basit malumattan başlamak, vücudu beşerin ne yolda yapılmış ve ne yolda çalışmakta olduğuna öğretmek lazım gelmişti. Ancak bu şekilde kurslarımıza devam eden kadınlara insan vücudunun ihtiyaçlarını belletmek ve bunlarla müştereken tabii yaşayış ve sıhhi bakım yollarını bulmak kabil olabilecekti. Kurslarımızın merkezi sıkletini tagaddi tarzları ve meseleleriyle yazın fazlalaşan ölümler teşkil ediyordu. Bütün dersler hakikatta sakın bir propagandadan ibaretti. Müsterek tehaffuz çarelerini bulmağa uğraşmak istediğimiz için üç dört hafta içinde muallimlerle talebelerin insanı ve müşterek hislerle yan yana yaşayup iyice konuşmasını temin eden bu kurslardan daha faydeli bir vasıta bulmak kabil değildi.

Bu kurslarda çocuk sevgisi beslenecek, bu suretle müstakbel annelerin çocuklarını kendi sütleriyle beslemeleri mümkün kılınacaktı. Memedeki çocukların, kucaktaki çocukların, validelerin, gebe kadınların bakımı bu merkez etrafında toplanacaktı. Sıhhi meselelerle, tegaddi, teלבбüs ve ik mete dair meseleler ise bunların tabii mütemimimleri olarak beraberce münakaşa edilecekti. Bu suretle yavaş yavaş bir tedrisat planı meydana çıkmışdı. Nazari ve amelî bir çok kıymetli noktaları ihtiva eden bu müfredat planı hakkında, derslerden alınan tecrübeleri de mevzuu dahiline alınarak, eski seyyar mektebin muallimlerindeki

(Herta Schulz) tarafından bir kitap neşir olunmuştur.

1909 senesindeki iki muallimeden 1917 senesinde on dane muallime olmuştu. Bu tarihten sonra felâketli harp seneleri çökmüştü. Bu devre, bir s. yyar bakım mektebi için ne kadar müşkilât varsa beraber getirmişti. Muallimler için yatacak yer, yeyecek yemek bulmak bile zorlaşmıştı. İşgal senelerinin bir kat daha zorlaştırdığı pasaport, memnuiyeti gibi müşkilâta trenlerin tatili, mesai saatlarının takyidi gibi bin bir türlü manialar münzam olmuştu. Seyyar muallimler neleri var neleri yoksa beraber taşımış, tedris levazımatı her türlü fedakârlık ile icab eden noktalara yetiştirilebilmişti. Bir saatta yapılması kabil olan işler bu müşkülât karşısında on saat ta yapılmış fakat mesai hiç bir zaman tevkîf olunmamıştı. Muallimlerimiz bu kara günlerde daima gülümsemiş halkın kararın gönlünü şenlendirmeğe onlara tahammül iradesi zerk etmeğe muvaffak olmuşlardır. Harp sonunda mali müşkilât karşısında cemiyetin en son muallimeye maaş veremeyeceğini söylemek mecburiyyetinde kalmalarına rağmen muallimler halkın kendilerine verebileceği bir iki lokma ekmele kanaat ederek vazifeleri başından ayrılmamışlardır. Muallimlerin bu fedakârlığını halk takdir etmiş ve onları fahriyyen beslemiştir. Bu acı ve büyük tecrübe bize teavun teşkilâtımızın elinden geleni yapmak istediği

takdirde her müşkülâta karşı gelinebileceğini göstermiştir.

Bu muvaffakiyyetli imtihan devresinden sonra daima tealiye doğru yürümekdeyiz. Bugün başlangıç ile bir mukayese, bu yolda çalışmak isteyenler için de faideli olacaktır. Biz bu yirmi senelik tecrübenin neticesinde bilhassa mukayesemizde şu üç noktaya ehemmiyet vereceğiz :

I — Mevzu olarak aldığımız bu mücadelede ittilah edilen tedbirler değişmiştir ve ne dereceye kadar tebeddül etmiştir?

II — Bu tebeddüller hangi noktalarda ve niçin vaki olmuştur?

III — Ne şekilde ve nasıl yapılmıştır?

Kursların muhteviyatı

İlk noktayı hareketimiz yazın vaki olan fazla miktardaki çocuk ölümlerine çare bulmakdı. İlmî tedkikatımıza nazaran o zaman bu vefiyyatın esbabını yanlış tegaddi tarzile gayri sıhhi bakımda bulmuştuk. Elimizdeki bütün bakıcı hemşireleri bu fena tegaddi noktası etrafında toplamıştık. Bu gün bu telekki bizce esaslı şekilde değiştirdiğimiz yanlış bir telakkî ve noktayı nazar olarak tezahür etmiştir. Kışın da görülen oldukça ehemmiyyetli bir vefiyyat nisbeti ilk baharda ki erken ölümler ile tagaddi sahasındaki mühim fenni islahat bu noktayı nazarin değişmesine sebep olmuştur . Bugün kadınlarımızda aile içinde temamlile başka bir şekilde tegaddi etmektedirler. Bunun için çocuğun

tegaddisi hakkında söylenecek bir çok sözler aynı zamanda ael'umunu tegaddi hakkında olacaktır.

Annelerin ve ev kadınlarının rü-yyet sahesini genişletmek istersek bunun çok etraflı bir iş olacağını düşünmek lazımdır. Zira her hangi bir sahedeki öğretilen iyi bir şeyi o saheye alakadar olan diger bir sahadeki cehalet tahrip edebilir. İdrak hükümü istintacı amirdir. Biz bir taklit, reçete vermek istemedik. Kadınlara kendi işlerini becerebilmek, doğru ve sağlam yapabilmek için yol göstermek, terbiye etmek istedik. Her kadın, kendi idrakı nisbetinde kendi muhitinin imkanı nisbetinde bu irşadattan istifade etmiştir bu itibarla kurslarımızdan yalnız, malûmatlı valdeler değil, hayat bilgisine, hayat sevgisine sahip ve bizim dilegimizin istikametine evine barkına bakan kadınlar yetişmiştir.

Ders saatlarının fazlalaşması tabii bir netice olmuştu. Binaenaleyh bu sahada hiç bir zaman geri gitmediğimiz gibi her hangi bir taraftan ve sebepten dolayı da ders saatlarımızı tenzil etmek izdirarında kalmadık. Son ictimalarımızda 25 çift saathk kursların idamesine karar verdik.

Müfredat programlarımız atideki şekidedir:

I — Valdenin ve memedeki çocuğun bedeni bakımı.

II — Memedeki çocuğun beslenmesi.

III — Memedeki ve kucakdaki çocuğun ruhi ve bedeni inkişafı.

IV — İnkişaf maniaları ve hasta bakımı:

V — Ev bakımı.

VI — Terbiye mes'eleleri.

Derslerin ilk saati müşterek mesai tarzında nazaridir. İkinci saatta beraber getirilen müşahede vasıta ve maddeleri üzerinde bil'amel tecrübe yapılır.

Bu ameli talim neticesi kısa cümlelerle talebeye imlâ ettirilir.

Bir maddenin bu şekilde, üç muhtelif yolda, tedrisi ilk günden beri çok muvafık görülmüş ve öylece kalabilmıştır. Şimdiye kadar kadınlarımızda beraber getirilen yapma bebekler üzerinde gösterilen ameliyyat esnasında ciddiyete muhalif bir hareket veya dikkatsizlik göremedik. Arada bir canlı bir bebek de ders saatlarımızda bulunur. En fazla istinat ettiğimiz şey muallimin en son dakikalarda dikte ettirdiği satırlardır. Kadınlar bu defterleri daima saklamışlardır. Tabiidir ki memedeki çocuk bakımına çocuk talimleri idmanlarına, eyi gıda tarzına, diş bakımına, gündelik hastalıklara, bulaşık has'ahlıklara dair, ucuz ve eyi kitaplar tedarik ettirilmekte ve bu yolda faydeli risalecikler tevzi edilmektetir. Bu risalelerin mevzuu doğum, gebelik, süt verimi, verem, cinsi hastalıklar, alkol v.s. hakkındadır. Muallimlerimiz kurslarımızda devam eden kadınlara annelik devrelerinde en sıhhi ve güzel şekilde ne tarzda giyinebileceklerine dair de bir çok ve yeni elbise modelleri göstermektedirler.

Son zamanlarda mütezayit bir ihtiyaç ile terbiye meseleleri hakkında söz söylemek izdirarında kaldık. Bu ihtiyaç aceba hakikaten valdelerin ne yapacaklarını bilmemelerinden mi yoksa alelumum bu bapta intişar eden eserlerin çokluğu, muharrirlerin bu mevzuu fazla işlemelerindenmi gelmektedir? Bu itibarla ders esnasında bu uoktaya bazen işaret etmekle beraber ilhak ettiğimiz bir kaç saattada hem pratik çocuk oyuncaklarının nasıl yapılacağı, ve hemde ilk terbiye hakkında esas fikirler verilmektedir.

Tèdris vasıtaları meyânında böylece bir de oyuncak sandığı meydana gelmiştir. Bu derslerde oyuncakların mahiyetleri hakkında yol gösterilmektedir. Kurslara iştirak eden kadınlar evvelâ bunları taklit ederek çok hoş eserler meydana getirmektedirler. Bu sahada pederlerin sâkin iştiraki mesaisi bilhassa kayda şayandır. Pederlerin, çocuğun evindeki agbeyleri v. s. gibi insanların da bu işlerle iştigalini memnuniyetle karşılıyoruz. Zira çocuğun muhitini teşkil eden bütün bu insanların bu saheye ve çocuğa alakadar olmaları hayırlıdır. Alelumum kurslara devam edenlerin sair aile efradını da düşünmekteyiz. Bu itibarla kurslarımıza birer sânimimi küşat merasimi yaparız. Hitamında da konferanslar vererek, sinemalar göstererek, bebeklere kitaplara oyuncaklara v. s. ait küçük sergiler açarız. Bu suretle muhiti alakadar

eden her dürlü hoş vasitalardan istifade ederiz.

Biz annelere terbiye meselelerinde daha fazla müfit olmak isterdik. Maalesef bunları kurslarımıza etraflı bir şekilde almak mümkün değildir. Ozaman kurslarımızın sıhhi tarafını kısaltmak lazım gelecektir. Kursları temdit etmenin de mahzurları vardır. (Düsseldorf) şehrinde küçük çocuklarla mektebe giden küçük çocuklar bu hususdaki şubemizle müştereken pastel [*] kursları açdık. Bu kurslar bu şubenin müdiresi tarafından ve ya el işleri muallimesi tarafından idare olunmaktadır. Maamafih böyle bir atelyesi ve alatı edevatı olmıyan şehirlerle köylerde bu nevi kursları nasıl açabileceğimizi henüz bilmiyoruz. Zira bu iş sadece vasıta meselesi değil muallime meselesidir. Bunların ise bu sahada yetişmiş olması lâzımdır. Ülerde bu meseleye temas edeceğiz.

Kurslara devam edenler

İlk talebimiz şehir haricinde müesses ev bakımı mekteplerindeki kız talebelerdi. Bu kurslarımız da sey-yar ev bakımı kurslarile müşterek ve bunları müteakiben verilmekte idi. Maamafih kurslarımız daha ilk senelerde bunlardan ayrılmışlardır. Bahususki bu kurslar harp senelerinde ilga edilmek mecburiyyetinde

[*] Kuru boya resim

kalmışlardı. Biz her cins ictimai tabakadan kadınlara ve kızlara yaşla talitid etmeden ders veriyorduk. Garip dirki 1917 senesinden beri evli kadınların adedi azalmaktadır. Bu gün bekâr kızların adedi iki ve ya üç defa daha fazladır. bazende ilk mektebin son sınıflarındaki kızlarlada meşgul olduk. Tabii daha sade bir şekilde gösterilen kurslara büyük bir alâka ve ciddiyetle devam etmişlerdir.

İkmal ve meslek mekteplerinin zuhurile bunların çocuk bakımı meseleleri deruhte edip edemeyecekleri suali yeniden canlanmıştı. Bu takdirde seyyar kurslara ihtiyaç kalmayacaktı. Vilâyetimiz şehirlerinin kısmı a'zanu mdslek mekteplerini kabul etmiştir. Bunlarda ufak nisbette çocuk bakımı üzere tedrisat yapılmaktadır. Köylerde maalesef hala ikmal mektepleri olmadığı için buralarda meselenin esaslı bir şekilde halli henüz mümkün değildir. İlk mekteplerde ev bakımı derslerine mülhak olarak verilebilen dersler ilede bu meselenin hal edilemeyeceği aşikârdır. Bahususki muallimlerin bu yolda bir fazla malumatı olmadığı gibi mevcut talimatnamelere nazaran da olmaz. Her şeyden evvel 14 ile 17 yaş arasındaki kızların alacakları malumatın bunların analık vazifelerini görebilmeleri için kifayet etmeyeceğini de unutmamak lazımdır. Her kadının bir meslek veya ikmal mektebini bitirmesini temenni dahi

etsek annelik devri yaklaştığı zaman bu kadının tekrar bu noktalar etrafında düşünmesini temin etmek lazımdır. Her kadın bu devrede irşada ve tekrara muhtaçtır. İctimai tehaffüz ve teavünü en iyi hayrı bu yolda olabilir.

Her tabakaya ait kadınların ve kızların derslerimize devam etmelerinden bilhassa müftechiriz. Köylerde ve şehir hariçlerinde bu fark gözetmemek daha barizdir. Hazırlık yaparken teavün cemiyetlerinin, kadın cemiyetlerinin kilisenin amele cemiyetlerinin muavenetini temin etmek şarttır. Daima muhtelif dünya telakkilerine sahip muhtelif insan guruplarını bu hayırlı işe iştirak için kazanmak mümkün olmuştur. Beraber yaşayış bu mütezat tabiatlar arasında telifkâr bir rol oynamıştır. Binaenaleyh bu kurslar ictimai bir unsur da olmuşlardır.

Kurslara iştirak edenler daima, yerine göre, adet ve cins itibarile de değişmiştir. En kolay bir şekilde evvelce ictimai teavün hizmeti yapan bir hemşirenin çalıştığı yerlerde muvaffakiyyet olmuştur. Ekseriyya maballı birlikleri ve cemiyetleri kazanabildik. Muallime çok kerre kendisi icap eden yerlere ugrayarak talebe toplar. İlanlar, resimler talikile, sine-malarda ilanlar vasıtasile, v. s. ile talebe toplamak lazımdır. İlk kurs için bu, nisbeten zordur. (Ren) nehri sahillerindeki halk çekingen ve başkalarının hükümlerinden ürken insanlardır. İlk müşkülât yenildikten sonra

İştirak umumi bir şekil alır. İşte bu yüzdendirki aynı yerde bir biri ardından kurslar açmak yolunu iltizam etmekteyiz. Zira bunlara önceden çekilenler, alakadar olmayanlar gelir. Bu gibi insanlar esasen çocuk bakımı hakkında esaslı bir malumata sahip değildirler.

Ebekadınları kurslarımıza alakadar etmek daima programımız sırasında kalmıştır. Çok defa hekimler de kurslarımıza alakadar olmuşlardır, Bazen bu sahada ihtisası olmıyan doktorlar kurslarımıza devam etmişlerdir. sekiz on dane çocuğu olan büyük anneler ile valdelerden genç kızlar kadar herkes gelmiştir. Maamafih mümkün mertebe valdelerle, evli kadınlar ve kızların kurslarını ayırmağa gayret etmekteyiz. Bu tefrik çok güç icra edilebilen bir iştir. Malı ve maddi sebeplerden ziyade karşınmsa çıkan ruhi sebepler mühimdir. Bazen hiş işi olmayup dolaşan hanım kızlara, bazen yorgun argın evine dönen fabrika amesi kadınlara bir iki saatlik eğlenceli dersler verebilmek lâzımdır. En fazla yoran kurslar genç yaşında işsiz kalmış kadınların ve kızların kurslarıdır. Bunlar da muallime bütün gayretini sarf ederek talebesini mevzu alakadar etmeğe mahkûmdur. Tecrübelerimiz sabır ve hilm ile bunun mümkün olduğunu göstermektedir.

Kursları idare edenler

Kimin en iyi bir seyyar muallime olabileceği hakkında nezari ve ameli bir çok münakaşalar yapılmıştır. Bunun

olgun ve girgin bir insan olmasında her muhiti derhal anlayup onun ihtiyaclarına ve hususiyyetlerine intibak edebilecek kabiliyette bulunması lâzımgeleceğinde ittifak edilmiştir. Bu insanın elastiki bir zekâyâ malik olması, telifkâr, fikri takip ve idare eshabından olmakla beraber yumuşak olabilecek dakikalari da bilmesi icap etmektedir. Seciyye itibarile zekâ itibarile hulâsa ruhi ve bedeni kabiliyet itibarile seyyar mektep muallimesinin ne gibi hasletlere malik olması lâzım geleceğinde ihtilâf yoktur. Esas telakki farkı bunların tahsili meselesidir. Sıhhi ve terbiyevi malumat ile tedrisi malumat ve kabiliyyet lâzımdır.

Yirmi senelik tecrübemiz neticesinde bu hususta söz söyleyebileceğimizi zan ediyoruz. Memur bulunan ictimai teavün teşkilâtına mensup bir hemşireyi umumiyetle göremiyoruz. Bu hemşirelerin Anne akşamları, yapmalarını muvafık görüyoruz. Tabii bu akşamlarda bütün bu mevzulara temas ediliyor. ancak devamlı kursların bu hemşireler tarafından icrası doğru değildir. Böyle akşamlarda esas, dakikanın icabatı olan müteferrik sualler ve cevaplar ile böyle başı boş bir şekilde çocuk bakımı ve anne bakımına ait meseleler hakkında verilen malumattır. Vakıa bu kurslarda hemşire daimi halde temas da bulunduğu muntika halkının ihtiyaçlarını, adetlerini, hususiyyetlerini daha iyi tanıdığı için ilk bakışta daha fazla muvaffak olacak-

mış gibi gelir. Hemşirenin bu akşamlarda iştirak edenleri teker teker tanıması şahsen daha yakınlaşması çok faidelidir Şu kadar varki 25 çift saatlik uzun bir müddet içinde sâ-milerin alakasını gevşetmeden irşadatta bulunmak hem ilim ve hemde seciyye meselesidir. Halbuki bu kadar esaslı ve ihtisâsî bir sa'y için teavün hemşiresinin vakti yoktur. Kurs saatları olan akşamlarda hemşire bizzat yorgundur. Yorgun gelen talebeler tazelenmek isterler. Hemşirelerin tedrisi ve terbiyevi malumatları da kâfi değildir. Bunada belki hemşirelerin yetiştikleri ictimai teavün mekteplerinde, bunların ileride yapacakları halkı irşat vazifeleri için, lazım olan malumatı vermek kabil olurdu. Fakat hemşirelerin bizzat irşat ve talep ettikleri mühim bir noktada vardır. O noktada arada bir muhitte yeni ve yabancı muallimlerin, şahsiyetlerin gelişidir. Çok defa yabancıların daha cazip bir kuvveti olduğu gibi bunların agzından da hemşirelerin her zaman söylediklerini duymak daha müessir olur.

Yalnız bakıcı olarak yetişmiş bir uzvun bu sahada gayri kâfi olduğunu zannediyoruz, bu uzuv çok defa fazla klinik zihniyetle meşbudur. Basit bir evde yapılabilecek amelî ve sade nasihatları veremez; bu noktaya ehimmîyet vermegi bize tecrübelerimiz göstermiştir.

Maarif nezaretinin, bu bâpta bir imtihan tabî tutmadan muallimleri me-

medeki ve kücâkdaki çocuklar hakkında ders vermeğe memur edişi gariptir. Filhakika Prusya maarif nezareti 11 agustos 1922 tarihli kanunla bu yolda bir adım atmış ve muallilerinin bu sahada yetişmesini düşünmüştür. Üç ile üç buçuk aylık bir müddet zarfında muallimler nazarı, amelî ve tedrisî bir şekilde bu yola hazırlanacaklardır.

Biz (Düsseldorf) daki cenubi reyaleti kadın akademisinde bu nevi kursları senelerden beri vermekteyiz bu güne kadar hiç bir müessise bu şekilde bir kurs açmamış bulunuyordu tecrübeler bu kursların çok kısa olduğunu göstermiştir. Bu nevi kurslar evvela müdâvimlerini fazla yorar.

Elde ettikleri neticeler ise ancak ilk mekteplerde tedrisatta bulunmağa salihdir. Bu kurslardan çıkan seyyar muallimleri biz kiliniklere annelere bakım mekteplerine v. s. göndererek ikmalî tahsil etmelerine çalışdık. Seyyar muallimler için intihap edilecek uzuvları genclik terbiye mektepleri mezunları arasından olmak daha muvâfık olur. Bunlar küçük çocuk ve mektep çocuğu ile çok meşgul oldukları için, memedeki çocuklara ait mütemmin kurslarla, seyyar muallime olabilecek kabiliyyette, lazım gelen nüfuz ve ihataya malik unsurlar olabilirler.

Yetiştirilme tarzı ne olursa olsun seyyar muallimelik meselesi seciyye meselesidir. Toplu ve muayyen bir talim müddetimiz yoktur.

Ancak şu noktaya ayrıca işaret icap ederki tedrisi talimi ve sıhhi sahada ki malumat seyyar muallimelerde aynı derecede etraflı olmak lazımdır.

Tabiidirki ilmi ve ameli hayat dâima yenilikler yaratmaktadır. Mecmualar, konferanslar, ve muayyen zamanlardaki muntazam müsahabelerle bunların daima ikmali malumat etmelerine çalışılmaktadır.

Talim müddetleri zarfında daima annelere nasihat odalarına gitmeğe, teavün hemşirelerinin müsahabelerine iştirak etmeğe mecburdurlar. Kurslara devam edenlerin evlerine giderler. Buresuretle vermiş oldukları nasihatları nedereceye kadar icabet edildiğinin nedereceye kadar ameli bir netice aldığına bakarlar.

Seyyar muallimelerin hayatı çok heyecanlı ve sükûnzuzdur. Son senelerde uzunca bir müddet aynı yerde kalan muallimelerimiz ekseriyya dört hafta sonra başka bir mahalle gitmeğe mecburdurlar. Kış ortalarında uzak yollarda geçirdikleri meşakkatleri takdir etmek icab eder. Muallimelerimiz bu şekilde ancak üç sene dolaşırlar.

Bu işi görenler derin bir haz ve zevk ile yapmışlardır. Muallimelere güç gelen cihet çok kısa bir zaman zarfında çok insan değiştirmektedir.

Bir çok muallimeler bilhassa eski talebeleri anne olduğu zaman kendileriyle mektuplaşarak irtibatlarını kaybetmemeğe çalışmışlardır. Muallimelerimizin ekserisi dört beş sene sonra ya ictimai teavün teşkilatına avdetetmekte

ve ya muallime olmaktadır. Gençler için bu devre bir intibah ve idrak devresi; ihtiyarlar için ise bir istirahat devresi olmuştur. Seyyar muallim hayatına mahsus olan tzelik ve cevaliyet bu yolda çalışan arkadaşlarımız tarafından daima diğerlerine tavsiye edilmiştir. Her sene yaz aylarında müşkülata maruz kalıyorduk. Binaenalevh yaz sonlarında büyük şehirlerde kurslar açarak bu ihtiyaca karşı geliyorduk. Müteaddit aylar veya bir kaç sene için muallimlerimizi talep eden kazalar ve sancaklar bu muallimleri şehirler ve köyler arasında muvafık bir şekilde tevzi etmek mecburiyyetinde idiler. Yaz aylarında muallimler ekseriyya izinli giden teavün hemşirelerine mahalli kaplıcalarda teftiş hizmeti gören hemşirelerle, çocuk bakım yuvalarındaki hemşirelere vekâlet etmişlerdir. Biz yazdan evvel muallimlerimizi tavzif etmekteyiz. Yaz ve tatil aylarının bu müşkülata mahalli ictimai teşkilat alınacak müşterek tetbirler sayesinde kolayca ictimai edilmektedir. Muallimlerin maaşlarının, mütemad seyahatta bulunmak dolayısıyla yüksek olan sarfiyat ve ihtiyacatlarına tevafuk edecek bir nisbette olması şarttır. Biz kendilerine muallime maaşı vermekte ve her türlü seyahat masraflarını ayrıca ödemekteyiz.

Tesviye tarzımız bu suretledir. Muallimler [Düsseldorf] eyaleti çocuk bakımı ve teavün cemiyeti tarafından angaje edilir. Cemiyetimiz bu suretle kursların meydana gelebilmesi, mualli-

menin hastalanması gibi maniaları deruhte eder. Muallimenin izin müddeti de hesaba dahildir.

Cemiyet ayrıca bir çok tedris levhaları ile tedris alatını ve bunların masarifini seyyar muallimlere vermektedir. Cemiyet seyyar muallimleri angaje eden kazalardanda bazen bunların maaşlarını tediye etmelerini talep etmektedir. Biz muallimlerimiz tarafından ufak bii ücret alınmasına muarız değiliz. Ancak bu ücretin daha ziyade bir hediye mahiyetinde olması ve tamâmile ihtiyari ve ufak bulunması lazımdır, Hiç bir zaman bir valdenin bu meblağ yüzünden kurslarımızdan uzak kalmasını terviç edemeyiz. Kaza idare heyetleriyle belediyeler ve meclisi ihtiyariyeler kurslarımızın faidesinden

emin buldukları için bir çok yerlerde bunların davetleri üzerine kurslar açmaktayız. Bazen hususî cemiyetler ve birliklerin talebi üzerinede böyle kurslar açmaktayız. Bu gibi kursların masarifi ya bu cemiyetler veya bunlarla müşteken belediyeler tarafından verilmektedir.

Umumiyet itibarıyla seyyar mekteplerin ilk teşekküllerine nazaran çok değişmediklerini söylemek lazımdır. Maamafih biz halâ bu mesâimizi, bütün mesul makamat ve memleket alâkadarlarının iştirakile kadınlarımıza ve genç kızlarımıza sarf edilecek mesainin bir başlangıcı olarak mütalaa etmekteyiz.

Almancadan:

Bedri Tahir

Sayılı Koyunu Kurt kapmaz

Musahabe

Yaralıları ve mustarıpleri kurtaran kanatlar

Annemin kendisinden galiba üç yaş küçük bir biraderi vardı. Ömer bey isminde ve rütbesi yüzbaşı idi. Meşrutiyet ilânından iki iki buçuk senr kadar sonra, Suriye içlerinde çıkmış bir isyana karşı Faruki zade Sâmî paşa isminde bir zâtın kumandasında gönderilen kuvvei askeriyeye kendi talebile ithal edilmişti. Yapılan hucumların birinde, neferlerle beraber bir tepeyi zapta uğraşırken, tam gırtlığından bir kurşun yiyerek yere düştü. O tepe alındıktan sonra da, yedi saat fasılasız dövülmektekti. Ve bu saatleri, Ömer bey kendisi gibi, şu kadar ki nisbeten daha hafif bir surette yaralanmış bir mülazımın dizine başını koymuş olduğu halde geçirdi. Tenkil kuvvetlerinin oraya kimbilir nakadar uzakta ve her şeyi kimbilir ne derece nakıs bir seyyar hastahaneleri vardı. Fakat yedi saat sonra dövmekten dönenler belki ve hatta mutlaka basit bir çadırda kurulmasına çabşılmış olan bu hastahaneye yüzbaşı Ömea beyi götürmek istedikleri vakit, ölüm de gelip dayımın gözlerini müebbeden kapatmıştı. Taze ve sevdalı zevcesi ise, biri daha memede üç ço-

cukla dul kaldığını galiba bir aydan fazla bir zaman sonra haber aldı.

Harbin elem ve felâketlerini dünyada Türkler kadar tatmış bir millet olmadığı için, şüphesiz ki her âilenin hatirasında yaşayan ve sızlayan böyle bir kac şahadet menkabesi vardır. Sade şu son yirmi sene içinde bilmem kaç bin, kaç yüs bin Türk, kurtların dolaştığı karlı sahalarda aç yahut kumları ateş kesilmiş çöllerde susuz can verdiler, ve daha talilileri yüksek dağları merkepler üstünde veya katırlar sırtında aştıktan sonra hastahanelere çok kere varınca ölmek için ve bin bir zahmetle, pek çok kere istical ile sarılan bağlar ve sargılar mütemadi sarsıntılarla çözüldüğü için yaralarından kanlar boşala boşala isal edilibiler. Fakat eğer yarın, öbürgün, velhâsıl bir gün, ve elbette bizim hiç bir sun'u taksirimiz olmadan yeni bir harp mukadderse, bu harpte artık hiç bir türk askeri böyle ölmemeli hatta cenk meydanının velveleleriyle sarsılan ve derme çatma yerlerde tedavi edilmemeli, cephelerden uzak ve her şeyi mükemmel hastahanelere ulaştırılma-

lıdırlar. Resmî ve gayrî resmî tayyare teşkilâtımızla Hilâlî Ahmer bu gaye için el ele verirlerse Türklerin hiç bir zaman açılmamaşına gönülleri titreyerek dua ettikleri harp meydanında yaralılara mahsus tayyareler zabıt ve neferlerimizin üzerlerine kanat açan efsanevî ve ilâhî siyanet melekleri olmalıdır.

Bazılarınca sade dünkü ve yarınki harplerin ıztıraplarını ve dehşetlerini artırmış ve artıracak bir meş'um icat sayılan tayyare geçen asrın tâ son zamanlarında değil ortalarında ihtira edilse ve şimdiki inkişafını meselâ otuz sene evvel bulsaydı, işaret ettiğim bu kanaatlar bir hayli vakitten beri göklerimizde açılmış ve gerilmiş olurlardı. Ve böyle olsaydı, beş on satır evvel sureti vefatını hikâye ettiğim dayım Ömer bey, o vefasız Suriye çöllerinin kudurmuş güneşi altında, kendi gibi yaralı bir zabıtın dizine başını koymuş olduğu ve gırtlğından akan kanlarla üstü başı ve etrafı gittikçe ıslanıp kızıla boyandığı halde, arkadaşlarının nihayât dönerek kendisini saatlerce uzakta bulunan hastahane atlı bir çadıra sırtlarında taşımalarını, yahut ta âsilerin yetişerek cerihasının vermediği yeni ve başka ıztırapları icat ede ede kendisini şehit etmelerini tam yedi saat beklermidir?

Tenkil kuvvetlerini adım adım takip edecek olan sıhhiye tayyareleri onu bütün diğer yaralılarla beraber tâŞamda ve tekmil evsafı mükemmeliyeti

haiz bir hastahaneye götürürlerdi. İnsanlar ölüm karşısında daima âciz kalacakları için, dayımın yarası fennin vs tıbbın hiç bir çare bulamayacağı bir şey olunca kendisi gene ölür, lâkin kızgın güneşler altında yedi saat işkençe çekmeden öldü. Ve mademki yaralandıktan sonra bile o fecî vaz'iyette yedi saat yaşamıştı, bir hastahane tedabiri sıhhiye sayesinde ömrü hiç olmazsa bir iki gün daha uzatılırdı da, başka bir tayyare Şamdan kendisine telgrafla malûmat verilecek olan zevcesile çocuklarını yatağının başına iriştirirdi. Ve çölde, gırtlğındaki yaradan mütemediyen kanlar akar ve insan eti yiyen kuşlar gittikçe mecalsiz düşen iki mecruhun etrafında hep daha yakınlarına inip uçuşurlarken soluk dudaklarından: «-- Çocuklarım.. Karım!» kelimeleri pek çok kere dökülmüş olan genç yüzbaşı, [1] karısıyla yavrularını dünya gözü ile son bir defa daha gördükten sonra dünyayı terkederdi.

Tayyareciliğin inkıtasız terakkilerinden ve vasıl bulunduğu inkişaf ve mükemmeliyet derecesinden sathi bir surette haberdar olular da teslim ederler ki, bu söylediğim şeyler artık bir muhal ve sadece bir hayal degildir.

[1] Bunu, aldığı yaralardan mütessirem zannederim ki bir kaç gün sonra vefat eden o mütlazım arkadaşı söylemiştir. Şehit olduğu Zaman, Ömer bey otuz iki otuz üç yaşlarında idi. askerler. zaptı esnasında yaralandığı tepenin adını (Ömer bey tepesi) koymuşlar. Zavalhının namu nişanı gibi o tepedeki adı da kimbilir ne zamandan beri unutulup gitmiştir.

Nitekim Rif isyanı esnasında, Fransız ordosu Fas kıtasındaki yaralıları sıhhiye hizmetlerinde kullandığı tayarelerle harp meydanlarından büyük merkezlerdeki muntazam ve mükemmel hastahanelere taşımış ve bu sayede pek çok mecruhların bir ay evvel tedavilerine başlamak, mükemmel tedavi sayesinde de hayatlarını kurtarmak mümkün olmuştur. Ve bu son günlerde gene Fasta bir otomobil kazası neticesinde ölen ve Bourbon'ların damadı olan bir Fransız kontunun gözleri ölümün elile kapanmadan evvel denizler aşan tayareler bütün akrobasını ecel yatağının başına taşıdılar.

İlave edeyim ki, Hilâli Ahmerin tayarere filoları, ıztırap çeken insaniyet için sade harp meydanları üstünde açılacak sıyanet kanatları olmayacaklardır. Çünkü beşeriyetin ölüm ve felâketle cengi sada harp meydanlarına inhisar etmemektedir. Tabiatın, meselâ dün Fransanın cenubunda bir

kaç vilâyeti birden harap eden seylâp felâketi gibi büyük afetlerde de Hilâli Ahmer tayareleri büyük ve şayanı taktir roller oynayabilirler. Ve mustarip ve yardıma muhtaç beşeriyet Hilâli Ahmerin muavenetini ve kurtarıcı ve yaşatıcı elini sade kara ve deniz yollarından değil, lâkin mavi göğün nihayetsiz derinliklerine de bakarak beklemelidir. Hem mademki sonunu ve sayısını bilmediğimiz asırlardan beri Allahı en çok göklerde tahayyül ve tasavvur ettik, hikmet ve gayesi şefkat, merhamet, muhabbet ve sıyanet olan Hilâli Ahmer için de en münasip yollar semalardan gelen ve geçen yollar değil midir?..

Yaralıları ve mustarıpleri ölümden ve ıstıraptan kurtaracak kanatla, Hilâli Ahmer tayarelerinin kanatları, onlar vatanımızın göklerinde bir an evvel uçmalı, dolaşmalı, bugünün ve yarının her ihtimal ve tehlikesine karşı üzeri. Bizde kanat germelidirler!

Nahit Sırrı

Taşıma su ile değirmen dönmez

Eksik cihetimiz

Bundan üç sene evvel yüksek kaldırımından inerken, renkleri solmuş on çift kitap gözöme ilişti. Tetkik ettim; bunlar İsveç teşkilâtına ait eserlermiş. Bu eserleri aldım. Onların içinde gençliğe ait teşkilâtı sıralayan cilt, bana bilmediğim ve hatırlamadığım bin bir noktayı öğretti.

İsveç, harbin ne olduğunu gazete sütunlarında okuyan askerliği bir izci teşkilâtı gibi basit bir şekilde idare eden, toprak ve kin kavgalarından azade olarak, bütün kazancını, içtimai şekilde yükselebilmek hususunda sarf eden mes'ut ve müreffeh bir diyar. Bu memlekete ait teşkilât elbette bizler için hakiki ve kıymetli birer numune olabilir.

İsveç gençlerinden bahsederken onların ma'nen deruhte edüp, ifaya mecbur oldukları noktaları sıralamaktadırlar: Her genç memlekete gençlikle alakadar olan cemiyet ve müesseselere senede muayyen günlerde yardım etmeğe ve çalışmağa mecburdur. Bir def'a bu gibi teşekküller, memleketin gençliğini kendilerinin tabii propagandaçıları addekmektedirler.

Bizim gençliği nazarı itibare alalım: askeri mesaide, vatani borçların edasında büyük bir varlık gösteren

gençliğimiz, her nedense bu gibi içtimai mesaide henüz vazifesini bihakkin yapamamaktadır.

Memleketimizde bir çok hayır müesseseleri var: bunlardan başlıcaları Hilaliahmer, Himayei Etfal ve memleketin müdafaasını hazırlayan Tayyaredir bunlar için gençlik arasında bir yeni taahüt şekli kararlaştırılmalıdır.

Benim noktai nazarıım büsbütün başkadır. Gençlik teberruattan ziyade, propaganda cephesinde çalışır. Fazla teberruatta bulunabilecek insanların yanında cemiyet nefine uğraşır. Bu gibi hayır müesseselerinde teberruatı temin etmek, ikinci derece gelen bir mes'eledir. Bundan evvel, o cemiyetin maksat ve mefhumunu kafalara aşlamak lazımdır. Bu mefhumun dışmağlarda yer etmesi, muvaffakiyyetin elde edilmesi adolunabilir.

İsveç gençlik teşkilâtı senenin muayyen günlerini, muhtelif cemiyetler nefine hasır eder ve o suretle çalışır; hatta Avrupanın bir çok yerlerinde tatbik edilen temizlik günü' de bu cümledendir. Bizde gençlik teşkilâtı olarak türk ocakları bulunmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğuna tarihe gömdükten ve Türkiye Cumhuriyetini te'sis ettikten sonra, Türkocaklarının en büyük vazifesi, senelerden beri diledikleri Türk Hükümetinde,

gençliği içtimri harekete getirmek ve onları bir arada mukaddes bir hedefe sevk etmektir.

Gençlik, ocaklı olurken Hilaliahmere, Himayei Etfale senede bir gün çalışmayı esas itibarile kabul etmelidir. Bütün ocaklar bir arada toplanıp, senenin bir gününü kendilerini Hilaliahmere hasretmeli, bu büyük müessesenin sulh ve harp zamanlarındaki meşaisi, buna herkesin ne şekilde yardım olunabileceği bu gençler tarafından izah edilmelidir. Yer, yer konferanslar tertip olunarak, temsiller verilerek bu fikrin yerleşmesine gençlik çalışmalıdır. Harpte muvaffak olmuş hangi bir fikir vardır ki, onun için de gençliğin hissesi bulumasın.

Türk tarihine bir göz gezdirelim :

Cihan harbinde herkesi hayretlere bırakan Anafartalar zaferi gençliğin bir eseri değilmidir?

Milli mücedelede Büyük ve Ulu Rehberin emrine itaat eden ve onun çizdiği yolda yürüyen Türk gençliğinden başka birşeymidir?

Harbin en çetin engellerini kolaylıkla aşan ve herkezi hayretlerde bi-

rakan muvaffakiyetler elde eden Türk gençliği, hiç şüphesiz ki sulh zamanlarındaki vazifesini de müdriktir.

Bunun ne büyük bir kıymeti olduğunu her Türk genci bilir.

Şimdi Türk gençliği senenin muayyen günlerinde kendilerine, bu gibi işleri bir mukaddes vazife olarak tammalıdır. Gençliğin heyecan ve zevkle atılacağı bu işler, hayır müesseselerini hedeflerine daha çabuk yaklaştırır.

Hilaliahmer, Türk gençliğinden bunu bekliyor.. Çünkü o yardım sırası kendine düşdüğünde katiyen ihmal etmemiştir.

H. Şevki

**

Yazı arkadaşlarımızdan Hikmet Şevki Beyin katlinden bir kaç gün evvel mecmuamıza yazdığı şu son mekalesini neşr ederken bütün teessürlerimiz yeniden tazeleniyor Memleket neşriyyatına kendini vakfetmiş olan bu deyerli gencin aramızdan ayrılmasından mutahassıl samimi teessür ve kederlerimizle kendisine allaktan rahmet diler ve annesiyle hemşiresine de en samimi tar'ziyelerimizi arz eyleriz.

Mecmuu:

Güzel yazılarile daima tekâmüle doğru yürüyen

"Türk Yurdu,"

REFİKİMİZİ MUNTAZAMAN OKUYUNUZ

Gıdaî tesemmüm

Gıda mes'elesinin her kesi alâkadar eden mes'elelerden olduğunu söyleyebilirler. Böyle olduğu halde gıdalarla tesemmüm keyfiyyetinden halk çok bihaberdir. Şadece iki şey (Botulisme) ve (ptomaine) lerle tesemmüm mes'eleleri Şimdiye kadar tashih edilmesi lâzımgelen bir çok hatalı kanaatlara misal olarak gösterilebilir.

B O T U L İ S M E

Bu kelime lâtince sucuk ma'nasına gelen «Botulus» kelimesinden müştaktır. Bu hastalığın sebebi yalnız sucuk olduğu zannile hastalığa bu isim verilmiştir. Marazın mahiyyeti henüz yeni keşfedilmiş olmakla beraber tezahuratı doktorlar tarafından bir asırdan fazla bir zaman evvel görülmüştü. Bu hastalık ilk defa olarak 1783 te Wurtemberg'de bir domuz bağırsağı icinde yapılan ve bir mikdar kanı da ihtiva eden bir sucugun bazı kimseler tarafından yenilerek bunlardan on üçünün hasta düşmesi ve altı tanesinin ölmesi üzerine meydana çıktı. Bu devirde henüz bakteroloji ilmi bilinmediğinden bu hususta tetkikatta bulunan doktorlar hastalığa sadece tesemmüm demekle iktifa eylediler.

1895 te Belçika'da Van Emengen

namında bir doktor buna müşabih bir çok vakayii tetkik eyledi ve hastalığın menşeinin « Bacilus Botulinus » namı verdiği bir basil olduğunu keşfeyletti. Bu mikrop havai ve ya nebati menşeli bir çok gıdalarda mevcuttur ve toksinlerini istihlâkten evvel neşretmeğe başlar. Mikrobun ayrıca bir hususiyeti de varki o da gıdanın lezzetini, rayhasını ve şeklini kat'iyen tağyir etmemesidir.

Mikrobun kuvveti o kadar ziyadedir ki bununla bulaşmış gıdayı sadece tatmak bile mevta intaç edebilir. zehir bilhassa cümlei asabiyye üzerinde icrai te'sir eder ve muhtelif şekillerde felçler tevhit eder. Te'sirâtı: ateş husule getirmez. ve nadiren ishal ve gasyan ile müterafık olur. Bununla beraber tevhit eylediği felçler o kadar vahimdir ki yüzde 40 — 50 nisbetinde mevta müncer olur.

Buna mukabil botulisme nadiren görülen bir hastalıktır. Doktorların nazarı dikkatini yuksek nisbette vefiyatı mucip olması ve gayet ıztırıp aver şekillerde meydana çıkması sebebiyle celbedilmişti ; bu hastalığa tutulanlar, tamüssihha bir halde iken birden bire kuvvetlerini gayp ederler ve ekseriyya bir kaç saat zarfında ölürler.

Harvard darülfünunu profesörlerinden müsyö «Rosenau»nun bu husustaki fikrini zikredelim: 22 sene zarfında takriben yüz milyon nüfusta ancak 150 kişinin musap olduğu ve içlerinden III kişinin vefat eylediği bir hastalığın ehemmiyeti verem ve sair hastalıklarla şüphesiz mukayese olunamaz.

Botulisme basili tabiatında çok mün-teşirdir. Bilhassa toz ve gübreler içinde pek çok bulunuyor. Henüz ağaçtan toplanmış meyvalar ve sebzeler üzerinde de bu basile tesadüf edilir. Bu basilden mütevellit hastalıkların bir çoğunun menşei et, sucuk ve janbona atf olunabilir. Maraz, mikroptan mütevellit olduğuna göre korunma tedabiri de asrı hazır hıfzüssıhha kaidelerine istinat eder.

Bu basilin zehirleri, bulaşık gıdaların yarım saat müddetle seksen derece hararete ısıtılmasiyle kabili izaledir. Binaenaleyh gıdaların yenmeden evvel pişirilmesi bu hususta kâfi bir te'minat teşkil edebilir. Fakat, bu zehirin mevcudiyeti, gıdanın kokusunu lezzetinin tagyiri gibi asar ile görünmediği için de « Bu yemeği götürün, yarım saat kaynadıktan sonra getirin » demek kimsenin hatırına gelmez.

Bu hastalığa karşı iki teselli vardır: birisi hastalık pek nadir olması itibariyle büyük bir tehlike teşkil etmemesi, ikincisi de tercihan taze ve yeni pişmiş gıdalar yendiği takdirde tehlikenin daha ziyade az olmasıdır. Bir kaç

günlük pişmiş eski yemekler tehlikeli ad olunabilir. Gerçi taze gıdalarda da bu mikroptan bir kaç tanesi bulunması muhtemeldir, fakat bu mikropların tehlikeli miktarda zehir saçabilmesi gıdanın ihzariyle istihlâki arasında konserve, sucuk ve saire haline getirilmek gibi uzun bir zaman geçmesi lâzımdır. Böyle bir fasıla ve derece hararet mikropların inkişafına sebep olur.

Btomaine ile tesemmüm

Bu kelime yunanca (ptomaz) (naaş) kelimesinden muştaktır, ve bu isim 1870 de Selmi namında bir zat koymuştur. Bu tarihte, gıdanın fazla çürümesi keyfiyetinin gıdalarla tesemmüm vakayiiindeki kuvvetli a'razı vucude getirecek cevahiri kimyeviyye, namı diğerle Ptomaine'ler tevhit eylediği zan olunurdu. Bu cevahirde cüz'î fertlerin tahallülünden hasil olan mürekkebatı uzviyyei kimyeviyye olarak ta'rif edilmişti. Ptomaine'ler şüphesiz heveskâr kimyakerlerin muhayyalesinde doğan farazı cevher değildir, ve bunların mevcudiyetinden şüphe etmek mümkün olamaz. Fakat bunlar nisbeten tehlikesizdirler. Ve vucudu beşeri müteessir etmeyen bir çok mikropların mahsuludurlar. Diğer cihetten bir çok gıda tesemmümleri tevhit eden « Virulent » tōhumlar da Ptomaine vucude getirmezler. Binaenaleyh ptomaine ile tesemmüm ta'birini bu günün uleması yanlış ve hafız lâzım gelen bir ta'bir adetmektedirler. Gıda tesemmümatın

asıl hakiki sebebi tahallul etmiş gıdalar değil, bulaşık gıdalardır.

Çıdalı tesemmümatın ekserisinin hakiki sebebi :

Bu tesemmumat bilhassa dizanteri, kolera, humai tifoidi ve sair emrazı maaiyyenin fazla olduğu yaz mevsimlerinde görülür. Bu mevsim meselesi tesemmümün sebebini keşfe kâfidir. Tesemmümat «Gaertner» namı verilen basillerin müsait bir derece hararete inkişafından mütevellittir. Bir ingiliz köyünde görülen şu vak'a bu nevi tesemmümün bariz bir numunesini teşkil eder:

Bir ayağı hasta olan bir domuzu bir köy kasabı bir baytara muraacaat etmeden kesüp satıyor, ve bunun ba'zı kemiklerini bir kadın satın alarak bunlarla bir pelte yapıyor. Fakat galeyan derecesinde pişirmeksizin hafif bir ateşte pişiriyor. Ertesi günü pelteyi tencereden alıyor ve tencereyi yıkamaksızın içinde patetes ve kuş konmaz pişiriyor. Bunları yiyen dört kişi şedit ihtilalatı hazmiyyeye dıçar oluyor. ve pelteyi yiyen on sekiz kişinin kâffesi hastalanarak içlerinden üçü ölüyor Yapılan tetkikat tesemmümü vucude getiren basilin «Gaertner» cinsinden olduğunu meydana çıkarıyor.

İhtimal ki bu nevi' tesemmümata temamilen mani' olmak mümkün olmayacaktır. Fakat mevaddi gıdaiyyeyi toplayan, satan ve evde hazırlayan kimseler ba'zı tedabire riayet ederlerse bu tesemmümatın daha az olması ihtimali vardır. Şöyle ki: mevzii ve ya umumi bir marazı olan

hayvanların etinde ziyade miktarda tehlikeli basiller mevcuttur. Bu etlerin kokusu ve manzarası fena olmaya bilir ve bunların piyasadan kaldırılması kasapların, baytarların ve mazbaha me'murlarının namusuna muhavveldir. Eğer bütün bu kimseler hasta hayvanatı satmağa mani' olurlar ve hayvanların kesilmesi, parçalanması, depolarda muhafaza ve nakli temiz bir şekilde yapılır. ve aynı zamanda etlerin bulunduğu yerlerde fareler yaşatılmazsa tesemmüm tehlikeleri büyük mikyasta azalır.

Kezalik evlerde de sıkı bir temizlik ve farelerin üremesine mani olmak ve koku manzara ve tat gibi havassı bu hususta bir mikyas addetmemek suretiyle tesemmüm tehlikelerini azaltmak kabildir. Evlerde gıdanın mümkün mertebe sür'atle istihlak edilmesine ve eyice pişmiş olmasına dikkat etmek lâzımdır. Nazarı dikkatten kaçırılmamalıdır ki et harareti az naklede ve bir kebab ve yahut bir sucuğun ma'ruz olduğu derece hararet harici tabakasındaki basilleri öldürebilirse de dahildeki hararet basilleri yaşatacak derecede hafif kalabilir. Bir gıdayı pişirmek suretiyle ta'kim için uzun müddet hararete ma'ruz kalması lâzımdır.

Arsenik, kurşun, mantar ve sair zehirli nebatat ile tesemmüm gibi sair tesemmümatı gıdaiyyeye gelince bunlar o derece mühimdir ki ayrıca tetkik edilmeleri icap eder.

(Salibiahmer Cemiyetleri ittihadı tarafından gönderilmiştir)

terceme eden

Celâl

Mikroplar ve faaliyetleri

Her kes vücudunda, bir hastalık doğurabilecek mikroplar taşıyabilir ve bununla beraber hastalanmaz.

İnsan kitleleri arasında verem basilleri çok miktarda her tarafta mevcuttur ve bu basillerden her kesin, ömründe bir kaç def'a bünyesine girer... Fakat bünyede hususi bir istidat olmadıkça bundan hiç bir fena netice tevellüt etmez.

Diğer hastalık amilleri için de keyfiyet böyledir. Hatta salgın hastalıklar esnasında bile hastalığa bulaşanlar adedinden pek azdır.

Salgında, sirayete ma'ruz bir çok kimseler arasından yalnız bir kaç çocuk ve ya kâmil insan hastalığın a'razını taşırlar. Halbuki çiçek hastalığında bilhassa bu hastalık aşısız bir nüfus kitlesine girdiği zaman mes'ele tamamen başkalaşır. Az bir zaman zarfında bu hastalıktan ölüme ve ya delik deşik bir çehre taşımağa mahkûm olanların adedi, hastalığa bulaşanların adedine müsavi zuhur eder.

Mikropların bir çok ahvalde insan vücudunu istilâ etmelerine rağmen hastalık nasıl oluyor da zuhur etmiyor? Burada büyük muafiyet mes'alesine temas etmiş oluyoruz. Bir hastalığa karşı ferdin ensacında mevcut hususi bir takım evsaf mikropların

ve onların zehirlerine karşı tam bir mukavemet göstererek muafiyet te'min ediyor. Vücudun bu müdafaa vasfının bir çok entantı hastalıklar için kan muayenesile anlaşılması kabildir.

Muafiyet tabii olabileceği gibi hastalığa ma'ruz olmak suretiyle kiabi de olabilir. Bundan maada muafiyet kısa ve ya medit olur. Çiçek ve boğmaca öksürüğü vücutta muhafaza edici o kadar kuvvetli ve mebzul cevherler vücutta getirirlerki bunlar insanı sureti umumiyyede bütün hayatı müddetince muhafazaya kâfi gelirler. Grip hastalığının muafiyet te'siri pek azdır. Aynı şahıs kısa fasıllarla bu hastalığa tekrar, tekrar ma'ruz kalabilir.

«Anti-corps» ve «anti-toxine» denilen ve muafiyete te'min eyleyen bu cevherlerin insan ve hayvan uzviyyetinde teşekkülleri bir çok hastalıklarda sun'i şekilde, yani aşılarla vücutta getirilir. Bu meyanda çiçek aşısı insanları müthiş bir afetten kurtarmıştır. Son zamanlarda da çocukları bir kaç sene difteri hastalığına karşı muhafaza eden bir aşının isti'mali, ümit edildiği veçhile, umumileştirilirse mektepleri kasup kavuran ve ailelere dehşet salan difteri salgınlarının ortadan kalktığını göreceğiz.

İsviçre Salibiahmer mecmuasından
terceme eder:

Celâl

Istirahat tarzı

Her akşam muntazaman aynı saatte yatmak bir lüzüsssıhha kaidesidir. Eğer derhal uyku gelmezse asabi surette kımıldamamalı ve bütün vücudü haraketsiz bir halde tutmalıdır. Bu suretle vücut uyşur ve uyku gelmese bile, bütün vücudün istifade edeceği bu istirahati tamme faydasız surette kuvvet sarfına mani olmuş olur.

Vücudün her tarafında kıpraşma his ederken tamamen haraketsiz durmak için şüpheşiz iradeyi teksif etmek zarureti vardır. Burada teksif celhi de dimağı filen hareket derecesinde yorabilir.

Eğer bir müddet sonra irade gayreti uykuyu getirmese her kesin tecrübesine göre başka bir çareye başvurmak lâzımdır. Uykusuzluğa karşı uzun zamandan beri, bizzat bu rahatsızlığın mahiyetine müstenit bir çok tetbirler tecrübe edildi. Bazıları, devamlı surette, aynı rakkamları saymağı tavsiye eylemişlerdir. Ahiren doktor Reklam (BECLAM) z hnen bir, iki, bir, iki diye sayarak her zaman biri sayarken nefes almak ve ikiyi sayarken nefes vermek sureti e iyi neticeler aldığıını ileri sürmüştür. Keza sabit bir surette bir eşyaya bakmanın da uyku getireceğı beyan edilmiştir. Bazıları da mavi renkle döşenn iş odalarını tavsiye eylemektedirler.

Yatarken bütün adalâtı gevşetecek bir surette yatmalıdır. Bu vaziyet iyi alınrsa harekete mani olmak mümkün olur. Ellere muayyen bir vaziyet vermek lâzım değildir. Eller rast gele nereye düşerse oraya konulmalıdır.

Bir hamakın hafif sallanması bir beşik sallanması gibi uykuyu davet eder, zira mevzun her hareket dimağ üzerinde uyuşturuşu bir tesir yapar şu şartla ki bu hareket gayri mahsus surette azalarak nihayet kesilmelidir.

Hayatın tabii cereyanında vücudü tahrip eden say değil, fartı sayıdır. Fartı sa'yiden ihtiraz için en iyi çare itiyat tevliş etmektir. Hayatın intizamı yapılması lâzım gelen veya ihtiraz edilmek icap eden şeyler hakkında karar ittihazından bizi vareste kılar. Ve itiyat hassası, ferdi, başkasının emirlerini icra eden bir kimse vaziyetine koyar.

Fartı sayiden ihtiraz için itiyat hasıl etmeğe çalışmaktan daha müessir bir çare olmaz. Asabi bir hücre her hangi bir hareketi bir kerre yaptığı zaman gene aynı istikamette hareket meylini iktisap eylediğı için alıştığımız şeyi daima kolaylıkla yaparız. Çünkü cevheri asabi, aldığı intibaatı muhafaza etmek hassasına maliktir.

HİLÂLİAHMER HABERLERİ

1930 Senesi Hilâliahmer Meclisi Umumisine taktim edilen Rapor

aynen

1930 senesi Hilâliahmer Meclisi Umumisi Yüksek Reisliğine

1926 senesi Nisanında toplanan Meclisi Âlilerine takdim eylediğimiz 1928 senesi icraat raporumuzda aynı senenin Temmuzunda başlanılarak Meclisi Âlinin in'ikadı sıralarında da devam eden kuraklık muntakalardaki yardım işlerimizden 1929 senesine dahil olan kısmın tafsilâtını bu seneki Meclisi Âlilerine takdim edeceğimizi arz etmiştik.

Filkakiea 1928 senesinde başladığımız büyük ve geniş mikeyastaki yardımlarımıza 1929 senesinde de devam ve aynı senenin teğrini evvelinde ikmal ve intacına muvaffak olunmuştur.

Binaenaleyh 1929 senesi idarı ve mali muamelât ve icraatımızı bu raporumuzla Huzuru Âlinize arz ederken her şeyden mukaddem, evvelki senenin devamı mahiyetinde olan ve geçen seneki mesaimizin büyük bir kısmını teşkil eden kuraklık yerlere yardım işlerinden bahsetmek isteriz-

BİRİNCİ FASIL

İmdat ve Muavenet

1 — Kuraklık yerlere yardımlar

Geçen sene içinde kuraklık yerlere

yaptığımız yardımların tafsilâtına bağlamadan evvel bu yüzden evvelki sene hâdis olan vaziyeti ve yapılan yardımları ve aynı sene sonundaki muavenet safahatını hulâsaten tekrara lüzüm vardır.

Malûmu âlileri olduğu üzere Orta Anadolu'da ve Şark vilayetlerimizin bazı aksamında bir kaç seneden beri devam eden kuraklık yüzünden burarlarda yaşayan vatandaşlar arasında işe ıztırabı baş göstermiş ve buna karşı Hükümetçe ittihaz olunan tedbirler meyanında bilhassa Cemiyetimizin de muavenetine müracaat olunmuş id

Filhakika 26 Temmuz 1928 tarihinde toplanan fevkalâde Meclisi Âlileri bütçenin fevkalâde harp ihtiyat akçesinden 500,000 liranın tahsisini kabul ile kuraklık yerlere, lüzum görülecek şekilde yardımlarda bulunulması hususunda Merkezi Umuminize salâhiyet vermiş ve Merkezi Umumice de faaliyete geçilerek Orta Anadolu'nun Konya, Eekişehir, Afyonkarahisar, Yozgat, Kırşehir, Aksaray vilâyetleri mülhakatındaki mevcut muhtaçların on günlük ihtiyaçlarına tekabül etmek

üzere beher nufusa sekiz kilo olarak 120,000 vatandaşa ceman 1,000,000 kilo un tevzi edilmiş ve Şark Vilayetleri için Diyaribekir'de Birinci Umumî Müfettişlik emrine 30,000 lira gönderilerek nakten muavenetlerde bulunulmuş idi.

Kuraklık yerlerde un tevziatını ikmal eden heyetlerimiz tevziattan sonra yeni ihtiyacat derecesini tespit ile iştigal etmiş ve bu defa muhtacin defterlerine yalnız ihtiyar, alil, dul kadını ve yetim çocukları ithal edilerek ilk miktara nazaran 88,000 nüfus nuk-

sanile 82,000 nüfusun yardıma muhtaç oldukları tahakkuk ettirilmiştir.

Evelce tahsis kılınan 500,000 liradan mütebaki bir kısım meblağ ile 1929 Meclisi Âlilerinin içtimasına kadar çok şedit ve müstacel ihtiyaçlar düşünülerek bazı yerlere nakdi yardımlar yapılmış ve bu maksatla Ankara merkez kazası ve köyleri için Ankarâ Valisile Cümhuriyet Halk Fırkası Müfettişliği emrine 6,000, Haymana muhtaçları için 8,000 Polatlı muhtaçları için Polatlı Hilaliahmer Şubesine 3,000, Kırşehir merkez mülhakrtı için Kırşe-

Aydın Hilaliahmer Merkezimiz Cemiyetimiz menfaatine tertip varidat temin edilmiştir. Bu emri hayra müteallık iki kıt'a fotoğrafı ediyoruz. Aydın heyeti merkeziyesine ve gerekse maksada muvaffakiyyet diler ve mebhüs hizmetlerinden

hir Hilaliahmer merkezine 2,500, Mecidiye kazası için Mecidiye Hilaliahmer Şubesine 1,000, Mucur muhtaçları için Mucur Hilaliahmer Şubesi emrine 1,000, Avanus muhtaçları için Avanus Hilaliahmer Şubesi emrine 1,000, Gök-dere köyü için Çorum Hilaliahmer merkezi emrine 250, Mürselefendi Nahiyesi muhtaçları için Konya Hilaliahmer Merkezi emrine 2,000 Zivarık muhtaçları için yine konya Hilaliahmer Merkezine 2,000, Karaman muhtaçları için Karaman Hilaliahmer Şubesi emrine 2,000, Bor kazası muhtaçları için

Bor Hilaliahmer şubesine 2,000 Cihanbeyli kazası muhtaçları için 1,000, Çankırı Vilayeti ve mülhakatı muhtaçları için Çankırı Hilaliahmer Merkezi emrine 3,000, Siverek muhtaçları için Siverek Hilaliahmer Şubesine 2,000 Gürün kazası muhtkaları için Gürün Hilaliahmer Şubesi emrine 2,000 lira gönderilmiş ve muhtacine tevzi ettirilmiştir.

1929 senesi Şubat ayı içinde yapılan şu nakdi yardımlar şiddetli kış ve mehzul karlar dolayısıyla her tarafın kapalı ve vesaiti nakliyenin mvattal

edilen eşya piyankosundan 26,385 kuruş nakıt ve 887 parça eşya büyük bir zevk ve minnettarlıkla neşr suretiyle sahifelerimizi tezyin hizmet için yararlıkları görülen zevatı muhteremeye daima dolayı arzı teşekkürü bir vecibe telekki eyleriz.

bulunduğu zamanlara tesadüf etmesi dolayısıyla çok müessir olmuş ve bir çok vatandaşın hayatını kurtarmıştır.

1929 Nisanında toplanan Meclisi Âlilerinin kuraklık yerlere yardım işinin devami için yeniden 250,000 liralık tahsisatı kabul eylemesi üzerine yeni yardım tertibatı alınarak faaliyete geçilmiştir.

Evelki sene yardımlarda bulunduğumuz mıntıklar halkından: 1929 senesi bidayetinde:

Ksnya Uilayeti ve mülhakatında	18,245
Aksarav	16,340
Eskişehir	18,000
Afyonka- rahisas }	8,500
Kırşehir	13,700
Yozgat	6,765

Nü üs yardıma muhtaç bulunuyordu. Ançak bu tadat ve tesbit anında henüz muhtaç bulunmadıkları halde zamanın ilerilemesiyle husul olan ihtiyaçlar karşısında sonradan vakı olan müracaatlar dahi kabul edilmiş ve binnetice Ankara, Niğde, Çankırı, Kütahya ve Kayseri Vilayetleri de kuraklık mıntıklarına ithal olunarak yardım sahası bizzarur genişletilmiştir.

Yeni ilâve olunan bu vilayetlerin ihtiyacat mıkdarı da tespit olunarak umumi ihtiyaç derecesi tahakkuk ettirilmiş ve Meclisi Âlinin kabul ettiği tahsisata nazaran en müsmir ve faydalı şekilde yapılacak mnavenetler Merkezi Umuminizde teemmül olunarak her tarafta buğday tevziine karar verilmiş ve hemen tatbikata geçilmiştir.

Buğday mübayaatı:

Merkezi Umuminiz, vasi mikyasta tevzi olunacak buğday işine husust bir ehemmiyet atfederek mühim miktarda yapacağı mübayaat için en ameli çare olarak İstanbul Ticaret Odasından bir komisyon teşkilini muvafık bulmuş ve bu maksatla İstanbul Ticaret Odası Riyasetine müracaat etmiştir. Müracaatı vak'mızı kabul eden İstanbul Ticaret Odası kendi âzası meyanından Habipzade Ziya, İslamzade İsmail Hakkı, Haydar Muhittin Beylerden mürekkep bir komisyon teşkil etmiş ve bu komisyona Reis olarak Merkezi Umuminiz namına İstanbul Hilâliahmer Merkezi Reisi Dr. Ali Pasa iştirak ettirilmiştir.

Bu suretle Dr. Ali Paşanın Riyaseti altında teşkil olunan buğay mübayaat komisyonu büyük buğday tâcirleri arasında açtığı münakasa neticesinde kilosunu 10 ve 11 kuruşu tecavüz etmemek üzere en ucuz bir fiyatla ilk parti 1,200,000, ikinci parti 400,000, üçüncü parti 450,000 kilo buğday mübayaat eylemiştir. Gerek İstanbul merkezimiz Reisinin gerek komisyon âzasının Hilâliahmere karşı en dürüst bir şekilde ifa eyledikleri bu kıymetli hizmetlerini Heyeti Celileniz huzurunda takdirlerle yadedereziz.

Mübayaat olunan buğdaylar Haydarpaşa İstasyonunda tavzif edilen memurlarımız tarafından mürettep oldukları mıntıklara derhal sevk ve bu mıntıklarda bulundurulmuş heyetleri-

miz vasıtasile muhtaçlara tevzi olunmuştur. Tevziat nispetinin en müessir olacak şekilde teminini teemmül eden Heyeti İdaremiz beher nüfusa günde beş yüz gram buğday hesabı ile her vatandaşın bir aylık ihtiyacı olarak on beşer kilo mukdarında tevziat yaptırmıştır.

Bundan başka tevzi edilen buğdayların mühim bir kısmı tohumluk cin-

sinden intihap edildiği cihetle mevsimin müsaadesinden bilistifade dağıtıldıkları yerde halk tarafından derakap ekilmiş ve bir çok yerlerde geçen senenin müsait mahsul vaziyetinde oldukça müeesir olmuştur.

Teşkil edilen tevzi heyetlerimizin vilâyet ve kazalarda nerelere ne mukdar tevziatta bulduklarını aşağıda arzederiz.

ANKARA

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Buğday kilo
Ankara Merkez Kazası	126	3 617	1 851	54 255
Balâ	95	2 061	1 372	30 915
Haymana	120	1 944	1 453	29 145
Polatlı	116	2 018	1 567	30 195
Zir	33	914	405	13 710
Küçük yozgat	11	310	216	4 650
Keskin	76	2 222	1 338	33 330
Kalecik	26	690	326	10 350
Yabanabat	66	1 505	1 005	22 575
Beypazarı	59	521	500	7 815
Nallıhau	95	907	723	13 605
Ayaş	74	1 774	1 268	26 610
Çubuk	88	905	723	13 575
Yekûn:	985	19 382	12 750	290 730

ÇANKIRI

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Buğday kilo
Çankırı M. kazası	20K 23M	1 496	815	22 440
Çerkeş	37	1 133	705	16 995
Karcaviran Nahiyesi	26	573	430	8 595
Tuht	14	481	306	7 215
Orta	3	94	78	1 410
Yekûn:	100 K 23 M	3 777	2 334	56 655

KÜTAHYA

	Köy ve mahalle adedi	Mühtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Bugday kilo
Kütahya M. kazası:	138	3 542	2 485	53 131
Uşak	134	2 981	1 318	41 781,5
Gedis	64	1 353	1 318	20 295
Simav	42	1 341	729	20 104,5
Emet (onar kilo) kazası	16	1 274	332	12 740
Yekün	394	10 491	7 182	148 052

ESKİŞEHİR

	Köy ve mahalle adedi	Mühtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Bugday kilo
Eskişehir M. kazası	161	7 521	2 934	89 420
Mihalıççık	20	1 472	757	22 080
Sivrihisar	91	4 858	2 063	63 002
Seyitgazi	66	3 390	1 774	50 850
Yekün	338	17 241	7 528	225 352

(Bir kamma on kilo)

Gereze Hilaliahmer Şubesi Hey'eti İdaresi ve rozet tevzi eden yavrular

KONYA

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Buğday kilo
Konya M. kazası	68	7 031	2 759	105 465
Kadınhan	38	1 380	669	19 950
Akşehir	9	1 550	471	21 595
İlgin	26	1 065	556	15 975
Karaman	62	2 063	1 415	30 945
Ereğli	25	2 419	984	36 285
Sultaniye	42	2 388	1 607	35 820
Cumra	61	929	651	13 985
Çihanbeyli	60	2 745	1 356	36 885 (2286 kilo un)
Yekün	391	21 520	10 468	316 855

AFYONKARAHİSAR

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Afyon M. kazası :	52	2 031	1 276	30 465
Aziziye	97	10 450	5 098	156 750
İshaklı	17	2 216	774	33 240
Bolvadin	5	310	262	4 650
Yekün	171	15 007	7 410	225 105

Ankara mülhakatından Gemlik Şubesinde bayram münasebetile rozet tevzi edenler

KIR ŞEHİR

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Kırşehir M. kazası :	144 K. 17 M.	6 999	4 448	104 985
Mecidiye »	73	3 415	1 621	51 226
Mucur »	46	2 200	1 347	33 000
Avanos »	66	3 395	2 108	50 925
Yekûn	346	16 009	9 524	240 125

YOZĞAT

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Yozgat M. kazası :	44	4 115	1 566	61 725
Akdağmadeni »	20	1 785	646	26 775
Boğazlıyan »	75	6 699	3 033	100 484
Sungurlu »	66	012	490	13 680
Yekûn	205	13 511	5 735	202 665

AKSARAY

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Aksaray M. kazası :	181	9 744	4 166	146 160
Sultanhisar »	11	1 194	542	17 910
Koçhisar »	59	8 427	1 587	51 405
Arapsün »	50	1 775	1 008	26 625
Yekûn	301	16 140	7 303	242 100

NİĞDE

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Niğde M. kazası :	92	1 455	1 213	21 825
Ürgüp »	47	1 701	1 128	25 515
Nevşehir »	51	1 820	1 440	27 300
Bor »	34	1 561	1 056	23 415
Ulukışla »	42	724	596	10 860
Yekûn	266	7 261	5 433	108 915

KAYSERİ

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo
Kayseri M. kazası :	101	4 298	2 175	64 395
Develi »	23	1 000	572	15 000
İncesu »	30	1 004	693	15 090
Bünyan »	34	1 385	745	20 775
Pınarbaşı »	40	2 008	835	30 120
Yekün	328	96 90	5 017	145 350

Yukarıya derç ettiğimizin cetvelleri hülâsa edecek olursak:

	Köy ve mahalle adedi	Muhtaç nüfus miktarı	Hane adedi	Verilen buğday kilo	Un kilo
Ankara Vilâyeti	985	19 382	12 750	290 730	
Çankırı »	123	3 777	3 334	56 655	
Kütahya »	394	10 491	7 182	138 052	
Konya »	391	21 529	9 168	316 855	228e
Eskişehir »	338	19 241	7 528	225 352	
Afyonkarahisar	171	15 007	7 410	225 105	
Kırşehir »	346	16 009	9 524	240 135	
Yozgat »	205	13 511	5 735	202 665	
Aksaray »	301	16 140	7 303	242 100	
Niğde »	266	7 261	5 433	108 915	
Kayseri »	328	9 690	5 017	145 350	
Yekün	3 848	150 029	79 384	2 201 914	228e

Bu hülâsanın tetkikinden anlaşıldığı üzere Cem'iyet geçen sene içinde kuraklık mntakalarda 150.029 nüfusa ilk tevzi edilen undan başka 2.201.614 kilo buğday ve 2.286 kilo un tevzi etmek suretile bu mntakalardaki muhtaç halkın bir aylık ihtiyacını temin etmeğe muvaffak olmuştur.

Kuraklık mntakalardaki yardımlarımız her tarafta bütün halk tarafından büyük minnet ve şükranla karşılanmış ve Merkezi Umumimize aşağıya suretlerini derç eylediğimiz teşekkürnamelerle bu şükran ve minnet hisleri izhar edilmiştir.

Kırşehir 19/3/1929

Hilâliâhmer Merkezi Umumisi Riyasetine

Kuraklık dolayisile muhtaç halkımıza yardımlarını esirgemeyen Cemiyet muhteremelerine Memleket namına teşekkür edilmesi bu gün ilk içtimasını yapan Meclisi Umumide müttelifikan kabul edilmiştir efendim.

Kırşehir Valisi
Nazım

Yozgat 9/4/1929

Hilâliahmer Kongrasına

Kuraklık dolayısıyla Hilâliahmerin Vilâyetimiz halkına bir senedenberi devam eden yardımını Vilâyet halkında Mübeccel Cemiyete karşı derin bir minnet ve şükran hissi uyandırdığını arz eyleriz efendim.

Yozgat Valisi
Ali Rıza

Kütahya 30/3/1926

Hilâliahmer Cemiyeti Merheziyesi Riyaseti Alisine

Vilâyet felâketzedelerine sıyanetkâr Şefket duygularile koşan Heyeti Muhteremelerine bu kıymetli yardımdan dolayı Vilâyet Umumi Meclisinin samimî şükranlarını arz ederim efendim,

Kütahya Vilâyeti Meclisi Umumi reisi Vali
Fevzi

Kayseri 14/7/1929

Hilâliahmer Merkezi Umumisi Riyasetine

Vilâyet muhtacını için evvelce gönderilmiş olan 10 vagon buğdaya zâmiyeten bu kerre seylâpzedelere tahsisen muavenet zımında irsal buyurulan 14,255 kilo safî buğday 705 nüfustan ibaret ve hakikaten muhtacı muavenet felâketzedelere tevzi edilmektedir. Evvel ve âhar vilâyetimizin muhtacını ve seylâpzedelerine yardım hususlarında Muhterem Cemiyetimizin gösterdiği derin ve hakiki alâka ve muavenetten dolayı arzı şükranı vecibe bilir ve bilvesile teyidi ihtiram eylerim efendim.

Kayseri valisi
Fuat

Konya Vilâyetine

Vilâyeti Celîleleri Hilâliahmer Reisi muhteremi Yümnü Bey soğukların şiddetine rağmen büyük alâka ve fedakârlıkla bizzat Nahîye mülhakatına gelerek ağaç kabuğu yeyen açları gözü ile görmek suretiyle 2,000 lira dağıtmış ve şu hal karşısında bütün halk Hilâliahmere ve bilhassa Hükûmeti Cumhuriyeye karşı bipayan minnetdarlıklarını arzemişlerdir efendim.

Zivarik Nahiyesi Müdürü
Mustafa

ŞARK VİLÂYETLERİNE YARDIMLAR

Diyarbakir, Karaköse, Siverek, Elbistan muhtaçları

Malûmu alileri olduğu üzere geçen seneki Meclisi Âlilerine takdim eylediğimiz raporda Şark Vilâyetleri kuraklık muhtaçları için Diyarbakirde Birinci Umumi Müfettişlik emrine 65.000 lira verilerek yardım edildiğini arz eylemiştik.

Geçen sene Birinci Umumi Müfettişlik mıntakasına ithal edilen Karaköse Kazasında yedi bin kadar nüfusun işe sıkıntısı içinde bulunduğu ve evvelki sene Şark Vilâyetleri için yapılan yardımların bu kazaya da tesmili Diyarbakirde Birinci Umumi Müfettişlik Makamından, ve Urfa Vilâyetinin Siverek kazasında da açlığın pek şiddetli olması dolayısıyla bu kâza muhtaçlarına yardımda bulunması Urfa Mebusları Beyler tarafından, ve Elbistan kazasında açlığa maruz bin nüfusa evvelce gönderilen bin liradan yapılan muavenet kâfi gelmediğinden yeniden erzak temini Maraş Valiliğinden talep edilmesi üzerine keyfiyeti teemmül eden Merkezi Umumimiz Hey'eti İdare-i Karaköse, Siverek ve Elbistana da yardım edilmek üzere Diyarbakirde Birinci Umumi Müfettişlik emrine yeniden 39.000 lira daha gönderilmiş ve mahallerinde teşkil olunan komisyon-

lar vasıtasıyla muhtaçlara mümkün olan yardımlar yapılmıştır

Elbistana yapılan yardım dolayısıyla Maraş Valiliğinden aşağıda sureti yazılan telgrafname alınmıştır.

Ankara Hilâliahmer Reisliğine

Kalemin 696/198 nûmerosudur:

Elbistan muhtaçları için irsal buyurulan bin liranın tevziine başlanmıştır. Bu muavenetten halkın son derece müteşekkir bulunduğunu beyan ile teyidi hürmet eylerim efendim.

Maraş Valisi
Şerif

Malatya muhtaçlarına yardım

Kışın şiddetli ve her tarafın karla örtülü ve yolların kapalı bulunması dolayısıyla Malatya Vilâyeti dahilinde malûl, ihtiyar ve çocuklardan 5834 nüfusun açlıktan çok muztarip bir vaziyette buldukları Malatya vilâyetinden telgrafla bildirilmesi üzerine gönderilen Hilâliahmer Müfettişi vasıtasile mahallen icra ettirilen tetkikat neticesinde bu mikdar nüfusa erzak mübayaa ve tevzi edilmek üzere evvelki sene gönderilen 30 000 liraya zamimeten yeniden Malatya vilâyeti emrine 300 000 lira daha gönderilerek muhtacına mümkün olan yardımlar temin edilmiştir.

Sivas mutaçlarına yardım

Sivas Vilâyetinin Şarkışla ve Darıca kazalarında muhtacın ile bilhassa Kayadibi nahiyesinin 13 köyünden 2950 nüfusun kuraklıktan pek

Nisan 1929 tarihli telgrafnamede Ayanek kazasında 1.000 kadar nüfusun çok muhtaç bir vaz'iyette bulduklarını bildirilerek muavenet talep edilmesi üzerine Ayancık Hilâliahmer Şubasının

Bitlis Hilâliahmer merkezinde bayram münasebetile Rozet tevzi edenler

fazla muztarip olarak muavenete muhtaç buldukları Sivas Vilâyetinin ve Sivas Hilâliahmer Merkezinin iş arlarından anlaşılması üzerine bu Vilâyet muhtaçlarına 6000 lira mikdarında yardım edilmesine karar verilmiş ve para Sivas Hilâliahmer merkezi emrine gönderilerek mahalinde teşkil edilen komisyon vasıtasile muhtaçlara tevzi ettirilmiştir.

Ayancık muhtaçlarına yardım

Sinop Vilâyetinden aldığımız 6

de iştirakile ve mahallinde teşkil edilen bir komisyon marifetiyle muhtaçlara 2.000 lira mikdarında tevziat yapılmıştır.

Kandire muhtaçlarına yardım

Kandire kazası dahilinde kışın pek şiddetle uzun müddet devam etmesi dolayısıyla pek ziyade muhtaç bir vaziyette kalan muhtaçlara yardım edilmesi Kocaeli valiliğinden talep olunmuş ve bu talep Merkezi Umumice nazarı itibara alınarak mahalli Hilâliahmer

Şubesi emrine 500 lira gönderilüp
lazımgelen yardımlar yabılmıştır.

Trabzon muhtaçlarına yardım

Kışın çok şiddetli olması dolayı-

siyle muhtacine mümkün olan yardımların yapılması Trabzon Hilaliahmer Merkezimizden iş'ar edilmesi üzerine bu vilâvet muhtaçlarına da 600 lira mikdarında tevziatta bulunmuştur.

[Sonu gelecek sayımızda devam edecektir].

Aydın da Rozet tevzi heyeti

Resmimizin ortasında görünen Aydın Jandarma kumandanı Aydın Merkezi Muhasibi Binbaşı İbrahim Beyefendi Cemiyetimize her an ibrazından hali kalmadığı yararlıkla temayüz etmiş mühterem ve fa'al b'ir uzrumuzdur, Hizmetini şükranla yat ve tekdir ederiz.

Haraket olmayınca bereket olmaz

İstanbul Hilâliahmer Merkezi senelik Raporundan

1930 senesi bütçe tahakkukatı ve 1930 senesi bütçesi

Bu sene merkezimiz bütçesini 89,544 lira 38 kuruş olarak ve her senekinden ziyade yakın bir farkla tahakkuk ettirilebildi. Bu farkın neden ileri geldiğini hulasaten arz edelim:

Balo ve müsamereler hasılatının yüzde ellisi resim olarak verildiğinden müsamereden hasıl olan varidattan tamamilen istifade edilemiyor.

Bundan başka Beşiktaş ve Küçükpazar şubelerimiz bu sene henüz inkişaf devrelerine girebildiler. Halbuki bu iki şubeden ehemmiyeti mevkiyesine kıymet verdiğimiz Küçükpazar laakal dört bin ve Beşiktaş da iki bin olmak üzere altı bin lira varidat temin edebilirlerdi.

Buna ilâveten Çatalca ve Silivri kaza şubelerimiz kuraklıktan müteessir olarak hasılatlarını bütçelerine göre temin edemediler. Demek oluyor ki müsamereden mütevellit eksigi nazarı itibare almasak dahi sırf bu dört şubemizin yerinde olan himmeti bütçemizi temin ve telâfiye kâfi gelebilirdi. Binaenaleyh balo ve müsamereleri bu sene tecrübelerimizin inzimamile daha ziyade hasılat verecek tarzda idare edeceğimiz gibi, merkezin uhdesine düşen diğer nevi varidattan,

ilâmatı adliyyeyi bilhassa takip ile bütçedeki muhassas mikdara iblağa gayret edeceğiz. Önümüzdeki seneye artık bilâistisna bütün şubelerimizin mesaisile girmekte olduğumuzdan 1930 senesi bütçesini tedrici tekâmülü düşünmek suretile geçen seneki tahakkuktan yüzde on fazlasıyla 98,525 bin lira olarak tesbit ediyoruz. 1929 senesi masrafımız da varidatımızda görülen tekâmüle uygun olarak muayyen nisbeti aşmamıştır.

Şubeler mesarif idaresinde görülen fazlalık 1929 senesinde ruyet ettiğimiz bazı eski şube hesabının mahsubu neticesinde tahassül etmiştir. İmdat masrafımız da muayyen nisbet dahilindedir. İdarî masrafımızın hey'eti umumiyesinde tasarruf vardır. Bütçemiz varidatı itibarile yekûnu arzettiğimiz veçhile ve hesabı kat'isinden anlaşılacağı üzere 89,544 lira 38 kuruş ve masraf da 34,974 lira 53 kuruştur.

Bu alelâde bütçe varidatından başka Merkezi Umumimizin Of ve havallisi yardımlarına hasredilmek üzere merkezimiz 10,275 lira 20 kuruş ve Ankara harikzedeleri ianesi olarak 675 lira ki ceman (10,950) lira, 20 kuruş temin etmiştir.

Of ianesi meyanında, şubelerimiz tarafından temin olunan 872 lira, 20 kuruş ayrıca zikredilebilir:

A — varidat kısmı:

Bu izahattan sonra bütçemiz envai varidatı:

Åza aidatına 22,000 ve teberru 22,000 belediyelerce ihdas edilecek varidat menbaları maddesine (1) balo ve mûsamerelere 1929 rakamını muhafaza ederek 11,500 ve çiçek gününe 500 ilâve etmek suretile 5000 ve gazete hasılatına da bu sene Remezan bayramında gazete çıkmadığı için (1) ve şefkat pulu hasılatına sarfiyattaki inkişafı düşünerek 32,000 ve iane kutuları geçen seneki gibi 1000, hükümet ve evkaf ve belediye bütçelerinden muavenet maddesine (1) ve emvaligayrimenkuleye de tahakkuku aynen kabul ederek 522 ve sair varidata 1000 ve ilânat maddesine de geçen seneki gibi 2000 lira vaz edilmiştir. Bu suretle bütçe yekûnu 98 bin 525 lirayı bulur. Hilaliamerin bilhassa esaslı gayesi åza kaydı ve aidatı takip olduğu ve teberruattaki tekâmülü düşünerek ve şubelerimizin de bütçelerine istinaden fitre ve kurban derileri ianatu olarak tesbit ettiğimiz (9000) lirayı da ilâve suretile bu iki maddeye yirmi ikişer bin lira, pul sarfiyatına da bu sene tarakki devam ettiğinden bu maddeye geçen senekinden fazla koyarak diğerk envai varidatın hizasındaki rakamları hemen hemen muhafaza ettik. Bütçe tahakkukatı sırasında arzettiğimiz

veçhile şubelerimizin önümüzdeki sene ümit ettiğimiz yeknesak himmetleri bütçenin tahakkukuna tamamen kâfi gelebilir. Bu sena hesap usullerine alışan şubelerimizin vakitlerini daha ziyade gaib etmiyerek åza kayıt ve aidat meselesine ehemmiyet vereceklerini ve pulların sarfındaki suhulet yeni yeni varidat menabiini teminde de kolaylığı badi olduğundan hütçemizin tahakkukuna emniyetle bakabiliriz.

B — masraf kısmı:

Bunda idari ve imdadı mrsrafları değıştirtirmiyoruz. Yalnız şubelerimizin bu sene daha ziyade varidat temin edeceklerini düşünerek şubeler idare masrafını 18,650 lira olarak tespit ediyoruz.

Bu suretle zarurî idare masrafımız için 14,110 lira ve imdadı masrafımızın gayri melhuz muavenetler maddesine 1,000 ve sıhhi yardımlar ve bilhassa veremlilere yardım gayesile 5,000 ve şubeler masarifi idariyesi maddesine 18,650 ve şefkat pulu bey'iyesine merkezçe pul sarfiyatı cüz'i olduğundan 250 ve ilâmatı adliye maddesine de 400 lira vazetmek suretile umum masrafımızı 39,410 lira olarak kabul ediyoruz.

Yardım işleri:

1. — İlk mekteplerdeki muhtaç çocukların iaşesi.
2. — Sıhhi yardımlardan muhtaç veremlilerin yumurta ve etle asgarî ikişer ay iaşesi ve muayenehaneleri-

mizin hizmeti, sun'î ayak ve koltuk dayanakları yaptırılması.

3. — Gayri melhuz ve âcil yardımlardan kısım şiddetinden müteessir olarak aç kalanların iâşesi, ve un tevziyatı, bazı muhtacının mahallerine sevki ve muhtelif muavenetler.

1. — İlk mekteplerdeki muhtaç talebeninin iâşesi.

1929 senesi başında muhtaç talebe için elimizde 123 lira 60 kuruş otuz para vardı. Merkezi Umumimizin, talebenin iâşesi için lütfen tahsis ettikleri 12 bin lira olmasaydı bu emri hayre devam kabil olamayacaktı.

Binaenaleyh, bu tahsisatla 3,000 talebenin iâşesine devam ettik. Büyük Millet Meclisi muhterem âzasının da 317 lira teberru suretile alâkadar olduğu bu hayırlı işe Şefik Paşa ve Şefik B. gibi hayırkâr zevatın 1,000 lira vermek suretile ve diğer erbabı hayrın da yardımile yekûnu 1,697 lira 13 buçuk kuruşa balığ olan muavenetlerle gösterdikleri muzaheret bizi teşci etti.

Bundan başka Seyrisefain Şirketi hayriyeye ve haliç idarelerinin şefkat pulu sarfiyatından hasıl olan 4,125 lira 40 kuruş ve Kadıköy şubemizin hasılatı ile varidat; 18,420 lira 17 kuruş on parayı buldu.

Bu neticelerden sonra, mekteplerin tatil devresi de bittiği sırada talebenin miktarını 3000 den 3800 e iblağ ettik. Merkezi umumimizin himayesi ve kıymetli vapur idarelerinin müzahereti

sayesinde mühtaç çocuklardan 3000 talebenin iâşesi için 1929 senesi nihayetine kadar 18,110 lira 52 kuruş sarfettik. Bu sene bu emri hayre devam edebilmek için elimizde kalan 5,268 lira 19 buçuk kuruş yekûnuna 1929 senesi tahsisatından İdarei hususiyece verilen 5,000 lirayı da ilâve ederek ve Merkezi Umumimizin 12 bin lira tahsis suretile himayesi altında yavrularımızın hayatlarını korumağa savaşıyor ve vazifemize devam ediyoruz.

Sihhi yardımlardan 1929 senesi zarfında muhtelif mintakalarda şubelerimizin delaletile 165 veremliye günde yüz dirhem et ve iki yumurta vererek ve asgari bu iâşeye iki ay devam etmek suretile 3,073 lira 92 kuruş sa fëttik.

Bundan başka Eyüp dispanserine ve muhtelif hastahanelere balık yağı verdik. Kadıköy ve Unkapanı muayenehanelerinde Hilâliahmere yardımı bir vazife bilen hayırkâr doktorlarımızın muavenetile erbabı ihtiyacın muayeneleri ifa olundu.

Sihhi yardımlar meyânında Safinaz ve Aşye hanımlar isminde iki zavalıya ve Halûk efendi isminde bir mektepliye sun'î ayak yaptırılmak suretile 173 lira sarfettik. Ayrıca muhtelif kimsesizlere de koltuk değneği yaptırdık.

8. — Gayri melhuz âcil yardımlar.

Bu yardımları ikiye ayırmak lâzımdır. Birisi butçemiz dahilinde mad-

dei mahsusasindeki tahsisata yardım, diğeri de zarurette kalan ve kışın şiddetinden müteessir olanlara teberruatta bulunan müessese ve ashabi hayrın parasile olan yardım.

Bütçemizde yardım:

Eyüp şubesi mıntakası dahilinde kar altında kalan bir kısım zavallıların iaşesi temin edildi. Perakende olarak gelen mühacirlere ve müteaddit kimselerin memleketlerine sevklerine ve diğere suretle ihtiyaç içinde bulunanlara ve bilhassa Şile şubemiz dahilinde karlarla mahsur kalan yedi köyün istimdadı üzerine mahalli Hilâliahmer şubesinin sarfettiği 271 lira 47 kuruşla beraber gayrı melhuz yardımlar hesabından 666 lira 50 kuruş masraf ihtiyar olundu.

Askerî menevra dolayisile Hilâliahmerin yorgun ve hastalara bir cemilesi olmak üzere Tophanede kurulan çadıra merkezimizden memur ve hastabakıcı izamı ve çay tevzii suretile bir muaveneti sıhhiye ifa edilmiştir.

Erbabi hayrın teberruatile olan yardımlar:

Diyaribekir — Keller gurubu namı altındaki müessese tarafından kıştan müteessir olanlara yardım maksadı hayriyesile veznemize 1000 lira teberru' edildiği gibi Kanlıca Hilâliahmer şubesi mıntakasındaki bir sahibi hayır da aynı maksatla üç yüz lira teberru etti.

Diyaribekir — Keller ianesinden çok istifade ettik.

1929 senesi kışı malûmu alileri olduğu üzere çok şiddetli ve ıztırap aver bir hâlde memleketi müteessir ettiği için muhtelif şubelerimizden yardım telgrafları aldık. Çatalca ve Silivri şubelerimize bu tahsisattan miktarı kâfi gönderdik. Şile kazası dahilindeki muhtacin için gönderdiğimiz un bedeli olmak üzere ayrıca Vilâyetten gönderilen unlarla beraber (98) lira 50 kuruş sarfettiğimiz gibi Çatalca şubesi vasıtasile Afetzedelere yardım olarak 288 lira 78 kuruş sarfettik. Bundan başka Silivri şubesine yüz lira gönderdik ve Hasköy fıkaraı halkına yüz lira tevzi ve gene aynı maksatla muhtelif eşhasa muhtelif zamanlarda (142) lira 50 kuruş sarfederek ceman 729 lira 33 kuruşluk yardımda bulduk. Kanlıca şubesi dahilindeki muhtacine de (150) lira tevzi ettik. Bu suretle Hilâliahmerimiz 1929 senesi zarfında müteaddit yardım taleplerine derhal cevap vererek çok müessir ve kıymetli vazifeler ifa etti.

Bu münasebetle muhterem müteberriine şükranımızı teyit ederiz.

Bundan başka cemiyetimiz ulvi gayesini okşayan iki vazife daha ifa ettiki birisi Kurtuluş harikzedegânının imdadına yetişilip Merkezi Umumi emrile bir müddet iaşelerini temin ve aynı zamanda merkezimiz reisinin idaresinde teşekkül eden bir komisyon marifetile iane ve teberruat ve

İngiltere sefinesi Madam Klak cenaları delâletile varid olan 5245 lira 51 kuruşla Şehremanetizden verilen beş bin liranın yekûnu olan 13617 lira 77 kuruş âfetzedegâna 800 battaniye ve kömür mübayıaa ve tevzi edildiği gibi bakıyei ianat ta derecei müsabiyetine göre 422 nüfuztan ibaret olan âfetzedegâna veznemizden tevzi edildiği, diğeri Şehremanetimizin teşkilâtımıza olen itimat ve teveccühü dolayisile muhtacına ianei şitaiye olarak merkezimize gönderilen yirmibin liranın şubelerimizce ahabı ihtiyaca sureti muntazamada tevzii mazhariyeti hayriyesidir. İşte bunlar da yuce müessesemizin beni nevine ne mübeccel hizmetler ifa edebildiğinin delâli fahiresidir.

Hilâliahmer san'at evi

Cetvel:
Yoksul ve muhacir kızlarını ve

kimsesizleri himayeye çalışan müessesemiz yaptırdığı nefis el işlerini satarak işçileri işsiz bırakmamaktadır. Müessesemiz bir sene zarfında muhtelif işçi hanımlara 3767 lira 30 buçuk kuruş vermek suretile vazifesini ifaya gayret etmiştir. San'at evimizin gayesi temamilen işçiyi himayedir. Zaruri idare mesarifini koruması bizce kâfidir. Kezalik bu sene de idare mesarifini temin ettikten başka sermayesini bilançosunda görüleceği veçhile biraz daha tezyide muvaffak olmuştur.

Vapurlara eşya götürmek, piyango tertip etmek, meşherdeki mağazasında ve İstanbul Merkez binasındaki yerinde satışına devam etmek suretile bu sene daha ziyade işlerini himaye etmeğe çalışacaktır. Ufacık teşkilâtile hayat vakfı vücut eden mütevazı müessesemizin başında senelerce bikelere yardımda hazduyan kıymetli hanım efendilerimizi taktir ve sakin mesailerinde muvaffakiyetler dileriz.

Tokat Hilâliahmer Merkezi 930 Çiçek günü hatırası

Türkiye H. Â. Cemiyeti Ditroit Merkezinin 1929 senesi heyeti merkeziye esami cötveldir

- Reis;** Hasan Hüseyin Efendi: Elaziz Vilâyeti Hozat kazası Şoşent karyesinden.
- Reisi sani ve Kâtibi. Um :** Mehmet Malik Bey Manastırlı.
- Veznedar :** Ali Hüseyin Bey: Elaziz palo kazası Herpunk karyesinden.
- Müfettiş :** Mustafa İsmail Bey: Erzincan Kiği kazası Çelebi mezre karyesinden
- Azalar :** Suleyman Mehmet Efendi: Elaziz Hozat kazası Hiç karyesinden.
 İbrahim Çavuş Mehmet Ef. : Erzincan, Kiği Çarıbaş karyesinden.
 İlyaz Hıdır Ef. : Elaziz Hozat Uluçınar karyesinden
 Hıdır Mehmet Ef. : Elaziz Hozat Golparı karyesinden.
 Ali Mustafa Ef. : Erzincan Kiği Inak karyesinden.
 Rıza İsmail Ef. : Erzincan Plumer kazası Hasangazi karyesinden.
 İsmail Mehmet Ef. : Erzincan Kiği kazası Hogaz karyesinden.
 Arif Bey : Erzincan Kiği kazası sevgilik karyesinden.
 Hasan Ali Ef. : Erzincan Kiği kazası Saman karyesinden.
 Yusuf Murtaza Ef. : Elaziz hozat kazası Hiç karyesinden,
 Yahya Hıdır Ef. : « Palo « korandı «
 Hüseyin Yusuf Ef. : « « « Mahmutlu «
 Yusuf Hüseyin Ef. : « Kiği « Çerme «

Hemen her vesile ile Cemiyetimize karşı göstere geldikleri nafi yararlıklarla temayüz etmiş olan Ditroit Merkezimizin yeni heyeti idaresine muvaffakiyetler dileriz.

Âmerikada Viting İndiyana Şube heyeti idaresi

- Reis** : İhsan ismail Ef.: Manastır Vilayetinden
- Reisi Sani** : Haydar Hasan Ef. Erzincan Kiği kazasından

- Başkatip** : Ömer Mehmet Ef.: Manastır resne kasabasından
Müfettiş : Kâmil Ahmet Ef; Bandırmalı
Veznedar : Hafız Halil İbrahim Ef.: Mustafa Kemâl paşa kazasından
Tahsildar : Bekir Mehmet Ef. Elaziz Filoğlu karyesinden
Âza : Resul Resul Ef. Erzincan Kığı kazasından
 Şahap Osman Ef. Gostuvar kasabasından
 Tursun Osman Ef. Elaziz Vilayetinden
 Hıdır İsmail Ef. Kebanmadenli
 Ahmet Ali Ef. « «
 Osman Yusuf Ef. Elaziz
 Suleyman Halil Ef. Elaziz
 Murtaza pehlivan Raşit Ef. Gostuvar kasabasından
 Ramız Rahman Ef.

Âzaları

- Ahmet Temur Ef. Elaziz Vilayeti Narkize karyesinden.
 Resul Suleyman Ef. Erzincan V. Kığı kazası Hulhul karyesinden.
 İbrahim Mustafa Ef. » Plumer karyesinden
 Mehet İbrahim Efendi. Elaziz Hubek karyesinden
 Mehmet Çavuş Ali Ef. Erzincan V. Koziçan karyesinden
 Hasan Zulfi Ef. Erzincan V. Karmeron karyesinden
 Hıdır Meksut Ef. Elâziz V. Hozat k. Pami karyesinden.
 Hüseyin Hişman Ef. Elaziz V. Çortum karyesinden
 Aziz Mehmet Ef. Elaziz Kocaban mahâllesinden
 İbiş İsmail Ef. Dersim (Elâziz) Mazgert karyesi
 Kerim Arslan Ef. Manastır Resne kasabasından
 Sadık Behlul Ef. Kosva Pirzerin yablanise karyeli;
 Osman Halit Ef. Üsküp Gostuvar Izvunye karyeli

**

Yukarıda isimlerini ifitharla derç ettiğimiz zevatı muhteremenin himmetleriyle vucude gelen şubemize muvaffakiyetler dilerken kendilerinin gösterdikleri insanî hizmet ve hislerden dolayı tebrik eyleriz.

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYYETİ

Ditroit Merkezi

1929 Senesi hülâsai hesabiyesi

Varidat

Sarfıyyat

Aza aylıklarından	Kutu İnanatı	Varidatı saire	Tarih	Dolar s.
Dolar s.	Dolar s.	Dolar s.		
00 00			K. Sani	
74 00			Şubat	17 50
13 00			Mart	
177 00		12 00	Nisan	
202 00	175 00	225 00	Mayıs	10 00
369 00		52 00	Haziran	53 00
166 00		311 00	Temmuz	125 15
126 00	37 00	120 00	Ağustos	72 00
124 00	37 35	55 00	Eylul	92 50
94 00	36 30	70 00	T. Evvel	97 50
114 00	21 50	12 00	T. Sani	75 40
443 00	26 30	65 00	K. Evvel	99 95
1 902 00	334 39	922 00		643 00 İdare masrafı
				1 362 92 Merkezi Umumiye irsalat
				2 005 92 Yekûn

Muvazenei Umumiye :

Dolar s.	
3 158 39	Varidat Yekûnu
2 005 92	Sarfıyyat
1 158 47	Varidatı sarfiyye
6 027 02	1928 senesinden devir edilen
7 179 49	1929 nihayetinde vezne mevcudu

Sorgun Hilâliahmer Heyeti

Kilis Hilâliahmer şubesi Heyeti idaresi

1. Reis gümrük müdürü Fahri Bey. 2. a'ya ticaret odası reisi H. Kâmil Bey. 3. Müddeii Umumi Telat Bey. 4. gümrük kâtibi Nazmi Bey. 5. muallim Kâmil Bey. 6. nüfus kâtibi Mustafa Fehmi Bey.

Cemiyyetimizin

1 Temmuz 1930 - 30 Haziran 1931 Bütçesi

Varidat kısmı

Fasıl

	1930-1931 Bütçesi L İ R A
1 İnanat	100 000
2 Aida	100 000
3 Şefkat pulları ve Adliye kâğıtları hasılatı	230 000
3 Müsamere Hasılatı	50 000
5 Çiçek günü Hasılatı	20 000
6 Gazete Hasılatı	5 000
7 Merkez ve Şubelerin geçen seneler varidatı	40 000
8 Hükümet ve devair Bütçelerinden Tahsisat	20 000
9 Kurban derileri' Zekât ve Fitre Hasılatı	175 000
10 Gayri menkul malların kiralari	6 000
11 Faiz	90 000
15 Satış Hasılatı	30 000
13 Oyun kâğıtları Hasılatı	170 000
14 Maden suları kârı	10 000
15 Hükümetçe verilecek imtiyazlar	1
16 Müteferrik Varidat	50 000
17 Fevkalâde Varidat, Hükümetçe verilecek Tahsisat	210 000
	<u>1 306 001</u>

1 Temmuz 1930 - 30 Haziran 1931

Bütçe Talimatnamesi

1— 1 Temmuz 1930 tarihinden 30 Haziran 1931 tarihine kadarki varidat «1306001» lira olarak tahmin edilmiştir.

2— 1 Temmuz 1930 tarihinden 30 Haziran 1931 tarihine kadarki masarifi «936 181» lira olarak tespit edilmiştir.

3— İhtiyat akçesi âdi fevkalâde olarak ikiye ayrılmıştır. Fevkalâde

ihtiyat akçesi olarak « 1000 000 » Türk lirası tutarı nakit tahsis edilmiştir. Bu Fevkalâde İhtiyat Akçesi Meclisi Umumi kararı olmadıkça Vakti hazaarda sarfedilemez.

4— Merkezi Umumi, Ambar Malzeme Kadrosunâ göre Ambar mevcudunun fazlalarını satmağa mezdundur. Ve bu hasılat Fevkalâde İhtiyat Akçasına ilâve olunur.

5 — Merkezi umumî, Bütçenin vâridat Fasıllarına tahminen konan meblağın fazla tahsilât yaptığı takdirde işbu tahsilât fazlasını İmdat ve muavenet ve Levazım Mubayaat ve İmalâtı Fasıllarındaki tahsisata ilâve etmek suretile sarfa mezundur.

6 — Merkezi Umumî, Gayri menkul mallarından faydasını görmediklerini satmaga ve lüzum gördüğü takdirde bu satıştan hasıl olacak para ile başka Gayri menkul mallar satın almağa veya yeniden yaptırmaga salâhiyettardır.

7 — Masraf Bütçesinde muharrer bir hizmetin ifası için mevcut ve müdehhar malzemeden sarfiyat vukubulduğu takdirde bu malzemenin kıymeti üzerinden mukabili olan miktar Masraf Bütçesinde ait olduğu fasıldan tenzil edilir.

8 — Eşyanın muhtelif hizmetler için vukubulacak nakil ve sair bilumum masrafı bu hizmetlere ait fasıldan tesviye edilir.

9 — Gerek Merkezi Umumice yapılacak ve gerek merkezi Unuminin tavsiyesile Merakiz ve Şuabat tarafından tertip edilecek müsamerelerin ehemmiyeti derecesine göre masraf yapılması caizdir.

10 — Doğrudan doğruya Merkezi umumice veya merkez ve Şubelerden gayri yerlerde sarf olunacak Şefkat Pulları hasılatından yüzde yirmiyeye kadar zahmet hakkı verilmek caizdir.

11 — Müessesat, Devair ve Efrat tara-

findan verilecek Emanat Bütçeye taallük ettirilmeksizin ahzı iade ve her hangi hizmet için vuku bulacak tevdiat kezalik aynı kayıt ile kabul ve maksadı hizmet ifa edilir.

12 — Merkezi Umumî 1 Temmuz 1926-30 Haziran 1930 Bütçelerinin İnşaat İnşaat veya Tesisat ve tamirat Fasıllarındaki tahsisattan sarf edilmeyen miktarını 930-931 Bütçesindeki inşaat tahsisatına ilâve etmek suretile sarf edebilir.

13 — Merkezi umumî 928-929 zarfında fevkalâde Meclisi Umumî kararıyle kuraklık sahalarına muavenet için muhassas paradan sarfolunmayan miktarını 930-931 Bütçesindeki imdat ve Muavenet tahsisatına ilaveten sarf edebilir.

14 — Merkez Ambarına merbut İmalathanelerin masrafı ve bu İmalathanelerde kadro harici istihdamına lüzum görülecek Müstahdiminin ücreti ile yeni Merkezi Umumî binasının tefrişi için alınacak demirbaş eşya bedeli on üçüncü Levazım Mubayaat ve imalâtı fasıldan verilir.

15 — Bütçenin Fasılları dahilinde maddeden maddeye tahsisat nakline Heyeti idarenin teklifi ile Merkezi Umumî mezundur.

16 — İşlettirilen Maden Sularının hesabı olbaptaki Şartnamesine tevfi kan tutulur.

17 — Hilâliahmer Mecmuası tabii ücretiyle masarifi sairesi ve Heyeti Tahririye ve Müstahdimini ücreti ile

Merkezi Umumi Mütercimi tahsisatı ve sair her nevi Neşriyat esmanı Masraf Bütçesinin üçüncü Faslından tesviye olunur.

18— Hastabakıcılık Mektebi Müdür, Heyeti talimiye, Memurin ve

Müstahdimini ile Talebe tahsisatı, İaşe ve masarifi sairesi mukabili olarak Bütçenin 9 uncu Faslına konan tahsisatın sureti sarfının tespiti ile iktizasının ifasına Merkezi Umumi salâhiyettardır.

1 Temmuz 1930 — 30 Haziran 1931 Bütçesi

Birinci Kısım: Tahsisat ve Maaşat

Fasıl Madde	Senelik	yekûn
1 İdarei Merkeziyye :		
1 Tahsisat	4 800	
2 İdarei Merkeziyye Şubeleri	45 780	
3 Teftiş hey'eti	12 600	
4 Müstahdimin	9 120	<u>72 300</u>
2 Eskişehir Anbarı :		
1 Me'murin	24 000	
2 Müstahdimin ve daimi ameale	12 000	36 000
İkinci Kısım: İdari Masraflar		
3 Merkezi İdare :		
1 Müteferrika	5 000	
2 Tenvir ve teshin	4 000	9 000
4 Eskişehir Anbarı :		
1 Müteferrika	5 000	
2 Tenvir ve Teshin	1 200	
3 Nakliye vasıtaları	2 500	8 700
5 (Teftiş Heyeti) Müfettişler. Yevmiye ve Harcirah	<u>12 000</u>	<u>12 000</u>
6 Merkez ve Şubelerin İdare masrafları	<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
7 » » » geçen senelere ait İdari masraflar	<u>10 000</u>	<u>10 000</u>

8 Üçüncü kısım: Umumi masraflar

1 Eşya va Levazım Sigortası	7 500	
2 Gayrı menkul malların sigorta ve vergisi	6 500	
3 Memurların Sigorta ve Vergisi	17 000	
4 Kurtasiye ve Evrak Matbua	5 000	
5 Harciralı	2 000	
6 Posta ve Telgraf	1 500	
7 Nakliyat	2 500	
8 Melbusat	2 000	
9 Demirbaş Eşya İmha Payı	5 000	
10 İkramiye ve Tazminat	5 000	
11 Âza Rozeti, Madalya ve Çiçek imaliyesi	5 000	
12 Pul ve adliye kâğıtları tabiyesi	30 000	
13 Maktu Makbuz İmalîyesi	5 000	
14 Gayri melhuz Msaraf	5 000	

9 000

Dördüncü kısım: Muhtelif masraflar

9 Hastabakıcılık Mektebi Maaş ve Masrafı	38 680	
10 Neşriyyat, Mecmua, Propaganda Masrafları ve Tercüme Ücreti	11 000	
11 Beynelmîlel Salibiahmer ittihadına Muavenet	3 000	
12 " " " Konferans Masrafı	12 000	
13 Levazım mübayaat ve İmalâtı	300 000	
14 Oyun Kâğadı mübayaatı ve İdaresi masrafı	70 000	
15 İnşaat, Tesisat ve tamiratı	45 000	
16 Gazete Masrafı	3 500	
17 Hükümetçe verilecek İmtiyazat Masrafı	1	483 181

Beşinci kısım :

18 İmdat ve muavenet	100 000	
19 Merkez ve şubelerin geçen senelere ait İmdat masrafı	6 000	106 000

Yekûn**936 181**

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine Mensup İkiçeşmelik Dispanserinin
1930 SENESİ NİSAN AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVEL
BİR MAH ZARFINDA MÜRACAAT EDEN HASTA MİKTARI

Sıra №	Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
1	Mide hastalıkları	12	31	35	78
2	Akciyer	33	99	28	90
3	Kalp	1	24	21	46
4	İdraryolu	2	9	7	18
5	Sinir	0	41	11	52
6	Bağırsak	19	9	7	35
7	Cilt	15	19	14	48
8	Göz	3	28	12	43
9	Kulak, buğaz	45	66	57	168
10	Bağırsak kurtları	6	8	6	20
11	Sıtma	67	80	63	210
12	Grip	40	63	37	140
13	Zatürree	14	8	6	28
14	Zatülcenp.	2	17	7	26
15	Akciyer veremi	3	24	18	45
16	Sair âza veremi	5	3	7	15
17	Romatizma	0	47	13	60
18	Belsouklugu	1	9	2	12
19	Kadın hastalıkları	0	21	0	21
20	Harici hastalıklar	32	21	39	92
21	Sair hastalıklar	41	77	41	159
22	Boğmaca	69	2	1	72
Yekûn		410	636	432	1478

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin
1930 SENESİ NİSAN AYI SİHHİ İSTATİSTİK CETVELİ

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	0	1	0	1
Akciyer	7	2	0	9
Kalp	0	5	0	5
İdrar yolu	0	0	2	2
Sinir	0	1	1	2
Göz	0	0	0	0
Kulak, buğaz, burun	3	0	1	4
Sıtma	163	185	1+4	492
Bağırsak	9	7	5	21
Bağırsak kurtları	10	3	2	15
Zatürree	0	2	1	3
Zatülcenp	0	1	2	3
Romatizma	0	4	1	5
Akciyer veremi	0	3	2	5
Sair âza veremi	0	5	3	8
Firengi	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	12	0	12
Harici hastalıklar	0	0	9	9
Sair hastalıklar	86	93	84	263
Yekûn :	278	324	257	859

Başkale zelzelesine yardım

Van Vilâyeti mulhakatından Başkale kazasında Vukua gelen son zelzeleden müteessir olan muhtaçlara yardım için Merkezi Umumi tarafından iki bin lira göndermek suretile yardım edilmiştir, Bu para en fazla muhtaç olanlara nakden tevzi olunmuştur.

Salibiahmer Haberleri

BELÇİKA

Anvers ve Liej sergilerinin icra komiteleri sergiler dahilinde yapılacak imdat tertibatını Belçika Salibiahmerine tevdi eylemişlerdir. Serginin devam edeceği 200 gün zarfında hizmet sähhiyyeyi Anvers ve Liej Salibiahmer şubeleri te'min edecektir. Bunu te'minen tam malzeme ile mucehhez gayet güzel yerler bu şubelerin emrine amade tutulmuştur.

Son aylar zarfında, Belçika Salibiahmerine başka faaliyet sahaları da verilmiştir; deniz tahlisiyye şubesi Salibiahmerden, Anvers'te sahiller de imdat postalarını gösterir bir tip teşhir etmesini talep etmiştir.

Liej sergisi de hıfzüssıhha, yolların emniyeti ve imdat postaları şubesinin idaresini Belçika Salibiahmerine tevdi eylemiştir.

Son zamanda, gençlik Salibiahmeri de teşriki mesaiye davet edilmiş bulunmaktadır. Anvers sergisi, serginin oyun sahasında ve eski belçika meydanındaki oyun ve eğlencelerin idaresini gençlik Salibiahmerine vermiştir. Bu suretle gençlik Salibiahmeri beş ay müddetle açık havada oyun tertibi faaliyetinin canlı tezahuratını göstermek imkânına malik bulunmaktadır.

EKVATUR

Yeni bir Salibiahmer Evi

Ekvator Salibiahmeri 12 Kânunusani tarihinde Beynelmül Komiteye zirdeki maalda bir mektup göndermiştir.

Ekvator Salibiahmer cemiyeti ahiren yeni bir evin resmi kışadını icra etmiştir. Bu ev beşiklerle dolu büyük bir yatakaneyi, müstacel vakayii cerahiyyeye mahsus muayene salonlarını, mükemmel bir radyoterapi servisiyle bir «Layette» servisini, ve bir nakliye arabasını ihtiva etmektedir. Kışat merasimini Reiscümbur ile Salibiahmer Reisi, basireti içtimaiye naziri, süfera heyeti, dini ve askerî makamat mümessilleri ve şehrin eşrafı huzurunda icra edilmiştir.

Cemiyete ifa eylediği mühim hizmetini sebebiyle cümhuriyetin baş hakimine, Salibiahmerin en büyük rütbesi olan a'zai fahriye diploması verilmiş, ve hakim Dr. Ayora bu tevcihe karşı teşekkür ederken bütün milletin Salibiahmerin inkişaf ve taalisine çalıştığını beyan etmiştir.

Bundan sonra hazırun binanın tertibatını ziyaret ve beyanı takdirat eylemişlerdir.

FRANSA

**Fıransız kadınları cemiyeti el-
linci yıl dönümü neşriyatı:**

16 Temmuz 929 da Fıransız kadınları ittihadı teessüsünü ellinci yıl dönümünü Reiscümhurun huzurile tesit eylemiş ve yevmi mezkürde Beynelmilel komite, kontes Galar'ın riyaset ettiği bu birliğe, yarım asırdan beri ifa eylediği hidematı takdiren tebrikâtta bulunmuştur.

Beynelmilel komite azası birliğin bu münasebetle neşreylediği güzel eseri minnetle karşılamışlardır. Bu eser kadınların, kurslar ve stajlarla daha evvel hazırlanmak şartile doktorlara tabii ve cibilli kabiliyetleriyle yardım etmeleri fikrini ortaya atan Doktor Duchosoy'un bir tercümei halile başlamaktadır. Dr. Duchosoy 1876 da ilk meccant «Ecole ambulancier» te'sis eylemiş ve 1879 da Fıransız kadınlar birliğini vücade getirmiştir.

Eser 1918 de vefat eden doktorun bir resmini de ihtiva etmektedir.

Eserde heyeti idare azalarının ismi zikredildikten sonra Fıransız Salibi ahmerinin bir tarihçesi ve cemiyetin merkezi umumisinin sureti teşekkülüz izah olunmakta ve mustakil bir fasılda gayesi, inkişafi, ve nizamnamei esasisi teşrih edilmektedir.

Bilhassa, cemiyetin harptan evvelki tarihçesi yani teessüsünden ittiharın otuz beş sene müddetle (1879-1919) ifa eylediği hidematı muhtevisahifalar büyük bir alaka ile okunmağa layıktır. Bu müddet zarfında cemiyet Tunus, Tonkin, Anam, Çin,

Madağaskar, Senegal, Dahumey, Fas ve Transval muharebelerile Rus Japon ihtilafı esnasında büyük faaliyetler göstermiş. ayrıca umumi afetlerde de yardımlar yapmıştır.

Bundan sonra 1914- 1918 devr'inde İsviçredeki Fıransız harp esirlerle ayalâtı mustahlisede yaptığı yardımlar gelmektedir. Umumi harptan sonra da birlik, Cemiyeti Akvam misakının 25 inci maddesinde her hayır müessesenin nizamnamei esasisine dahil etmesini istediği sıhbatı umumiyenin ıslâhi, hastalıklara karşı mudafaai vakiye, veremi ile mücadele çocukların himayesi ve hıfzüssıhhai içtimaiye gibi hususatla meşgul olmuş ve bu sahada, mesaisini fazla inkısama ugratmamak için bilhassa himayei etfâl ve hastalıklara karşı mücadelei vakiye işlerine hasrı mesai eylemiştir.

Cemiyetin halen 80'000, azası; Fıransa da, mustemlekatta ve memaliki ecnebiyede tam faaliyet halinde 286 komitesi vardır.

Eserde bu tafsilâttan maada yapılan tedrisat, kursların programları, çocuk seririyati ve saire hakkında malûmat münderedir.

Fransız gençlik Salibiahmeri

13 Martta, ceneral Pau'nun ve Fıransız Salibiahmeri merkezi umumisi azalarının daveti üzerine gençlik Salibiahmeri reisi Witt-Guizot'un riyaseti altında İttihat merkezi umumisinde mühim bir içtima akdedilmiştir.

Bu içtimada müsyü Guizot bir nutuk irat eylemiş, İttihadın ve Birlik meclisi reis vekili müsyö Sakénobé ona cevap vermiştir. Muteakiben gençlik Salibiahmeri şubesi müdürü müsyö Milson gençlik Salibiahmerinin Beynelmillel vaziyeti hakkında, tedrisatı taliye mensupları Beynelmillel bürosunun kâtibi umumisi müsyö Beltette ile belçika Salibiahmeri müdiri umumisi müsyö Dronsart Fenelon lisesi müdiresi matmazel Caron ve genç kızlar lisesi müdiresi madam Bizet, 1929 da Cinevre'de in'ikat eden gençlik Salibiahmeri konfransı hakkında izahat vermişlerdir.

Hazirun, bundan sonra şayanı dikkat bir mecmua teşkil eden bir seri mektep işlerini ziyaret ve tetkik eylemişlerdir.

BÜYÜK BRİTANYA:

Bir Salibiahmer seririyatının resmi kışadı

Britanya Salibiahmerinin, rumatizma tedavisine tahsis eylediği yeni kliniğin kışat merasimi kraliçe hazretlerinin huzuriyle yapılmıştır. Bu merasime Britanya Salibiahmer meclisi reisi olan Duk d'York, prenses Mary, Kontes Harewood Salibiahmer müfrezeleri başkumandanı, ve prenses Victoria iştirak eylemişlerdir.

Seririyat Park-Square Esas ile Petoplace arasında olup eski bir kilisenin duvarları dahiline inşa edilmiştir. Eski vaftiz yerleri halen kliniğin

havuzunu teşkil etmektedir. Bu kısımda bir muayene odası, burolar; ves-tier ve istirahat salonu vardır.

Bir'inci kat masajlara, elektrik tedavisine, diyatermi ve ultravyole'ye tahsis edilmiştir. İkinci katta hususi hastalar kabul edilmekte olup bunların verdikleri para sayesinde fıkardan alınan klinik masrafı az bir miktara indirilecektir.

Seririyatın heyeti tıbbiyesi biri beş tabip ile fahri beş vizite doktorundan ve diğeri fahri muayene doktorlarından ibarettir. Seririyatın karşısında kâin olan milli (ortopedi) hastanesi de seririyatın ortopedi ve rontgen şuai ile tedavi kısımlarını temin edecektir

Ceneral H.B. Champain irat eylediği resmi kışat nutkunda İngiliz milletinde rumatizmanın tevhit ettiği iztirabatın derecesinden bahsetmiştir. Bunun içindir ki Britanya Salibiahmeri bu yeni müesseyi bütün bir seririyat şebekesinin meptei adetmektedir. İlerde memleketin nüfusu kesif olan yerlerde başka seririyatlar da açılacaktır.

Kliniğin inşasına muktazi 40.000. İngiliz lirası gayet kolaylıkla ve sür'atle tedarik edilmiştir. Ceneral, nutkunda Sir Otte Bait'in muavenetini bilhassa zikretmiştir.

Ceneral nutkunun nihayetinde İngilterede bu kadar ıztırabata sebep olan bu hastalığa karşı mücadele işini Britanya Salibiahmerinin pek muvaffakı-

yetle idare edeceği ümidini izhar eylemiştir.

Bu temenniye Beynelmîlel komiştirak etmektedir.

Britanya İmparatorluğu Salibiahmerleri Konferansı

19 -- 24 Mayıs'ta Londra'da Britanya İmparatorluğu Salibiahmerleri konferansı in'ikat edecektir. Britanya Salibiahmeri bu konferansa on sene-den beri harbin ıztırabatını tahfif ve sülh zamanında sıhhatı umumiyenin inkişafı itibarile ifa eylediği hidematı gözden geçirecektir. konferansı Salibiahmerin, hastalıklara karşı mücadele için ne suretle müessir bir silâh olabileceği meselesini de münakaşa edecektir. Salibiahmer teşkilâtına malik olan her dominyon konferansta temsil edilecek aynı zamanda İmparatorluğun, Salibiahmer teşkilâtı olmayan aksamı de konferansa murahhaslar gönderebileceklerdir. Konferansın bu suretle İmparatorluğun her köşesinde Salibiahmer şubeleri tesisine muvaffak olacağı ümit edilmektedir.

Konferan 19 mayısta St. James sarayında, Beritanya Salibiahmer meclisi reisi Duk d'York tarafından resmen açılacaktır. Müteakip günlerde konferans Salibiahmerin faaliyetini ne suretle tevsi edebileceği ve mümasil şayeler takip eden cemiyetlerle ne suretle teşriki mesai eyleyeceğini münakaşa edecek ve dört talî komisyon bu meselelerle meşgul olacaktır.

21 Mayıs'ta gençlik Salibiahmeri, Salibiahmerin ilham eylediği hizmet mefkürsünün mektplerdeki genç erkek ve kız çocukları nasıl harekete getirdiğini gösterir bir numayış tertip edecektir. Konfrans 24 Mayıs'ta Hatfield muavin gönüllüler müfrezelerinin resmi geçidini ve prenses ve başkumandan kontes Harewood'un bir teftişini müteakip hitam bulacaktır.

Konfransın devamı esnasında İmparatorluğun muhtelif Salibiahmerleri mümessillerinin, Britanya Salibiahmeri reisesi olan Kırılıça tarafından kabul edilmeleri ümit olunmaktadır.

İ T A L Y A :

Beynelmîlel XIV üncü Salibiahmer konferansında İtalya Salibiahmeri Heyeti murahhasası

İtalya Salibiahmeri reisi ayandan müsyü Cremonesi, Beynelmîlel komiteye yazdığı 15 Mart tarihli bir mektupta, Bruksel'de toplanacak olan XIV-üncü Beynelmîlel Salibiahmer konferansında İtalya Salibiahmerini temsil etmek üzere a'yandan Cav. Digre Giovanni Giralo ile, Cemiyetin hasta bakıcılarının murahhası markiz Targani Giunti'yi tayin eylediğini bildirmiştir.

J A P O N Y A :

Beynelmîlel XIV üncü Salibiahmer konferansında Japon Heyeti Murahhasası

Japon Salibiahmeri Beynelmîlel komiteye Tokyodan yazdığı 14 Şubat

tarihli bir mektupta Bruksel'de toplanacak olan XIV üncü Beynelmilel Salibiakmer konfransına isimleri aşağıda yazılı zevatın iştirak edeceklerini bildirmiştir.

Başmuraahas olarak Japon Salibiahmeri Reisi prens İyesato Tokugawa ve muraahas olmak üzere, Japon Salibiahmerinin memaliki ecnebiye mümessili müsyü Sakenobé.

YENİ ZELLANDA: Senelik Rapor

Bu rapor Yeni Zellanda Salibiahmerinin Wellington Şubesinin 31mart 920 tarihinde hitam bulan sene zarfındaki faaliyetine ait olup, icraat komite namına reis C.H.Champman tarafından neşredilmiştir.

Yeni Zellanda Salibiahmeri kâfi vasaiti maliyyeye malik olmakla beraber oldukça mühim sefaletleri tehvine çalışmış, bilhassa işsizlikle bunun müessesif netayici karşısında mutemadi bir faaliyet göstermiştir.

İttihat Kâtibi Umümiligi Wellington Salibiahmerine, milli Salibiahmerlerin faaliyeti hakkında gayet müfit malûmat temin eylemiş ve bu malûmat sayezinde teşkilâtını ıslâh etmek mümkün olduğu gibi hıfzüssıhha hususunda da muvaffakiyetli propağandalar yapmak kabil olmuştur. İlk imdat kursları Taranaki,de 128 ve Wellington'de 475 kişi tarafından takip edilmiş ve Home Nursing kurslarına Taranaki'de 83 ve Wellington'da 248 kişi devâm etmiştir. Ayrıca bu kurslardan birineisinde 61 kişi ve 736 genç ve ikincisinde 105 kişi ve 114 genç daha

mevcuttur ki bunlar henüz imtihanlarını vermemişlerdir. Hemşire J.E.Lewis'in idaresi altındaki gönüllü yardımcıları müfrezesi de büyük bir alaka uyandırmaktadır.

Cemiyet sivil a'malarla faal bir surette meşğul olmuş ve bunlar için 83 ingiliz lirası tahsis eylemiştir. Bu a'malra ayrıca, elbise, para ve erzak tevzi olunmuştur.

Raporun mevzu bahs eylediği hususattan işsizlere yapılan yardım da zikre şâyandır. Wellington hastanesinde açılan küçük lokantada işsizlere ekseriyetle parasız olarak çay; süt, çikolata, tere yağ' ekmek ve çörek verilmektedir. Sene bidayetinde muvazenei hesabat 277 ingiliz lirasından ibaret bulunmuştur. Bu meblağ büyük bir faaliyete atılan bir cemiyet için şüphesiz mühim bir para değildir. Mütemediyen artan mesuliyet ve hidemata rağmen senei hesabiye 716 ingiliz liralık bir bakiye ile kapanmıştır.

Rapor, Genlik Salibiahmerinin 1928 senesindeki faaliyetlerini de muhtevidir. Bir sene zarfında gençlik Salibiahmeri kluplerine 29 tane daha ilâve olunmuş ve kluplerin yekûnu 123 a balığ olmuştur.

Terbiye şubesi gençlere faal yardımlar göstermiştir. Gençlik Salibiahmeri mecmuası çocuklar ve gençler arasında pek ziyade taammum etmiş bulunmaktadır.

1928 de Britanya Saliahmeri kâtibi umumisi ve Salibiahme cemiyetleri

İttihadi Murahhası General B. Chapman, Yeni Zellandayı ziyaret etmiş ve gençlik Salibiahmeri, mumaileyhin, gençlerin faaliyetine karşı gösterdiği alâka sebebiyle bu ziyaretten pek memnun ve mutahassis olmuştur? Ceneralın şerefine bir resmi kabul yapılmıştır.

Gençlik Salibiahmeri azaları, Alaska, Avusturya, Belçika, Kanada, Çekoslovakya, Büyük Britanya, Fransa, Yunanistan, Hindistan, İtalya, Japonya, İskoçya Cenubi Afrik, İsviçre, Hükümeti muttehidi Amarik gençlik Salibiahmerlerle muhabere etmektedirler.

Rapor, gençlik kluplarının her birinin faaliyetlerini de hulâsatan ihtiva etmektedir.

TACİKİSTAN

Tacik Hilâliahmerinin teessüsü

Beynelminel Salibiahmer komitesi Soviyet Sosyalist Cümhuriyetleri İttihadi Salip ve Hilâliahmerler İttifakından 19 Şubat 930 tarihinde zirdeki tebligatı almıştır.

Efendim.

Soviyet Cümhuriyetleri İttihadine, Tacik Soviyet Cümhuriyeti namile

yani Cümhuriyetin duhulu sebebiyle «Tacik Hilâliahmeri» namile yeni bir Cemiyet tesis edildiğini arz ile kesbi şeref eyeriz.

Bu teşkilâtın riyasetine, Tacik Cümhuriyetinin Merkez icra komitesi Reisi Nusretullah Maksum Bey intihap edilmiştir.

Soviyet İttihadi Hilâl ve Salibiahmerle İttifakının icra komitesinin 26 Kânunsani 930 tarihli celsesinde Tacik Hilâliahmeri de İttifaka âza olarak kabul edilmiş ve bu cemiyetin Moskova'daki mümessili abdül cabbaruf ittihat icra komitesi azalığına intihap olunmuştur.

Soviyet hükümeti 13 şubat tarihli tamimile Cinevre mukavelenamesine vaziül'imza devletlere, bu cemiyetin harp zamanında Soviyet ordulari hidematı sıhhiyesine yardım edeceğini tebliğ etmiş olduğunu de ittilamıza vaz ve cemiyetin merkezinin Tacik cümhuriyeti merkezi olan Stalinabat'ta bulunduğunu arz eyeriz.

Yeni cemiyetin Nizamnameci esasisi ve merkezi umumi azalarının isimleri bilahara bildirilecektir. İhtiramatımızın kabulünü rica ederiz efendim.

Katibi Umimisi icra komitesi Reisi:

Lazoeff

Enoukidze

Avusturya Salibiahmerinin ellinci senesi

Bu senenin 15 Martında Avusturya Salibiahmeri mevcudiyetinin 50 inci senesini idrak edecektir. Zamannı ciddiyetine mütabaketa bu müstesna yıl dönümü için merasim yapılacaktır; ancak yarım asırlık hayırlı ve muvaffakiyetli bir mesaiye göz atmakla daha geniş bir alakadar sahası şefkat işine yakınlştırılacaktır. Salibiahmer cemiyeti Avusturyada 1867 den itibaren mevcuttu. Harpler devam ettiği müttetlerde icrayı faaliyet eden Mecruhlarla yardım cemiyetlerini de hesap etmek kabil ise, bu teşekkülü zuhurunu 1859 a kadar icra etmek mümkündür. Viyanadaki (Askeri İtam ve aramül ile yaralı muhariplere yardım cemiyetlerini ve Avusturyanın eski muhtar eyaletlerindeki (Eyalet ve kadın Salibi Ahmerlerini) de saymak lazım gelirse bu yekün bir kat daha yükselir. Bu cemiyetler bir birile müştereken çalışmıyorlardı. Ademi merkezîyet bazen geçimsizliğe de sebebiyet veriyordu 1878 deki Bosna Hersek işgali bu gibi cemiyetlerin bir merkez etrafında toplanmalarına nekadar ihtiyac olduğunu göstermişti. 1879 senesi mayısında alakadar nezaretlerin mümessillerile beraber bütün cemiyet-

lerin mürahhaslarından mürekkep bir içtima aktetmenin şerefi o zamanki vatanperver teavün cemiyetinin birinci reis vekili olan Baron von Tinti ye aittir. Bu içtimada bütün bu hayır ve şefakat cemiyetlerinin Avusturya Salibi Ahmeri namı altında bir tek cemiyet olarak toplanmasına karar verilmişti. Baron von Tinti bu teşekkülün nizamnamelerini ve sair esas teferruatını hazırlamış ve bunlarda 1880 senesinde İmperatorun tasvibine iktiran etmişti. 14 mayıs 1880 senesinde Başvekil kont Taaffe'nin riyaseti altında umumî bir içtima akte-dilmiş; riyasete de Baron V. Tinti intihap kılınmıştı. İmperator ve imparatorice bu cemiyeti tahtı himayelerine almışlardı İmperatorun biraderi Arşidük Karl Ludiviğ ikinci himayekâr olarak intihap edilmişti.

İlk zamanlarda vatanperver teavün cemiyeti Viyanada, 12 eyalet ve 13 kadın ile bir muhtelit Steiermark cemiyeti olmak üzere cem'an 32 cemiyetten mürekkep olan bu birliğin umumî merkezi olarak vazife görmekte idi.

16,000 âzası bulunan bu cemiyet evvelâ ordunun sıhhi malzemesinin ve edevatının tedarikine başlamıştı. Eya-

letlerdeki cemiyetler ise hudut arın - daki hastaneler ve bakım yurtlarının ihzarı vazifesi bırakılmıştı.

1882 deki Cenubi Dalmaçya, Bosna - Hersek isyanındaki muharebelerde Avusturya Salibiahmerinin mecruh taşıma kolonları faaliyetlerini iraeeye başlamışlardı.

Avusturya Salibiahmeri teşekkül maksadının bir noktasını teşkil eden mecruhlara yardım ve askeri istihza - ratı sıhhiyelen maada daha pek erken olarak sulh devrelerindeki umumi yoksulluğa ve felâketlere yardım et - meğe başlamıştı. Feyezan, tuğyan, sair hastalıklar ve. s. gibi birçok vesile - lerle bu cemiyet yardımlarını esirge - memiştir. Bu yoldaki yardımlara bir işaret olmak üzere 1895 senesinde Laybah'daki zelzele münasebetile ku - rulan 550 kişilik muvakkat hastaneyi kaydedebiliriz.

1891 seneeinden itibaren Viyana' daki Vatanperver Teavün Cemiyeti diğer bütün cemiyetlerin delegelerin - den mürekkep bir idare heyeti cemi - yetin işlerini görmekte idi.

Cenevre muahedesinin ahkamına tevfikan müteaddid defalar bu cemiyet harici muharebelerde muharib taraflara yardım etmeğe, para, malzeme, doktor ve. s. göndermeğe mecbur kalmıştı. 1885 deki Sırp - Bulgar muharebesi ile 1897 deki Türk - Yunan muharebesi, 1904 deki Rus - Japon harbi ve bilhassa 1912 ve 1913 deki balkan muharebelerinde ki faaliyeti bu zum - redendir.

En büyük fedakarlık ve zahmeti tabii cihan harbi istemiş, bütün şubeler - ile cemiyet bu vadideki azami fedakar - lığı yapmıştır. Hepimiz harp cephesin - de ve geride Salibiahmerin yaptığı hayırları hatırlamaktayız.

Bütün bu mesai devresinden sonra felaketli inkiraz ve harpı takip eden acı seneler geldi. Henüz tamamilen te - vazzuh edemeyen o devirler Salibi Ahmer cemiyetine teşekkülünden bezi gecirdiği en müşkül seneleri getirmişti. Sahibi selahiyet zevat eski Avusturya İmparatorlugunu bütün aksamına şamil bulunan Salibiahmer cemiyetinin tasfiye edilmesini tavsiye etmişlerdi. Bir çokları umumi harptan sorna Avusturya Salibiahmerine ihti - yaç kalmadığı, artık sulh devresinde böyle bir vasi cemiyete hiç lüzum olmadığı kanaatında idiler. Bu itibarla cemiyet uzun müddet sırf batmamak için çalışmağa mecbur kalmıştı. Cemiyet yeni Avusturyada kalan eyalet şubelerinin namına, yeni hükümetin tarsini uğruna idameyi mevcudiyet edebilmişti. Yeni hükümetin ve Cenevre beynelmilel komitasının müzaheratını kazandıktan sonra yeni insani ve ha - yirperver mesaisine başlamıştı. Cemi - yeti Akvamın bu birliğe dahil bulunan millet ve hükümetlerin bir müstakil Salibiahmer teşkilâtına malik bulun - maları mecburiyetine dair olan 25 inci maddesi de imdada yetişmiş bulu - nuyordu.

Bu gün Avusturya Salibiahmeri; gönüllü askeri muavenet teşkilâtı ol -

maktan başka hükümetin içtimai muavenet ve sıhhat sahasında en faideli bir müzahiri bulunmaktadır. Malum olduğu üzere Grimmenstein da büyük bir verem sanatoriomu' Hütteldorf da bir nekahethane, Viyanada bir hemşire ocağıle birlikte bir hasta bakıcı mektebi sıhhi ve tıbbi eşyaya mahsus bir büyük depoya maliktir. Bunlardan başka Salibiahmer imdat teşkilâtı, felâket ve afât vukuunda alınacak tedabir gençlik Salibiahmeri, çocuk bakımı ve gençleri himaye teşkilâtı sahasında çalışmaktadır.

Eski ve pek şerefli bir mazinin hatırası olarak Viyanada İmparatoriçe Elizabet namına inşa edilen kilise mevcuttur. Bu kilise mimar V. Lunaz ta-

rafından başlanmış ve mimar A. Kirs-
tein tarafından ikmal edilmiştir. Bu
mermer ve mozayikten mamul bina
tamamile Salibiahmer azalarının ver-
diği ianelerle inşa edilmiştir.

Tabii haptan evvel 22 ana şubeye
667 şubeye, 459702 azaya malik mu-
azzan bir cemiyetten, çok ufak ve
mütevazı bir malî bütçeye sahip, ufak
bir Cemiyet kalmıştır. Cemiyet haya-
tımızın ortasına salan maişet buhranı
bizi maddeten ezdi. Fakat batınen ve
manen sağlam kaldık. Bu satırlarda
ecnebi ve yerli cemiyetlerin Avusturya
Salibiahmerine yaptıkları hizmetleri
yadettirmek kabil değildir. Eski tari-
hine arkasını vererek Avusturya Sali-
biahmeri istikbalde de insani ve millî
vazifesini ikmale çalışacaktır.

San'at altın bileziktir

Mısır Hilaliahmer Cemiyetinin bir teşebbüsü

hılallahmer Mükeyyefat Mücadelesi

Muhadenet Refikimizden :

Mısır Hilaliahmer cemiyetinin de mükeyyefat mücadelesine karar verdığını ve bunun için pek ibretengiz bir lavha hazırlanmakta olduğunu yazmıştık. Lavha hazırlanmış ve pek nefis bir surette elli bin adet basılmıştır.

Levhaların bir tarafında: genç yakışıklı, temiz bir baba, yanında refikası ve mini mini yavruları, hepsinin sıhhatli yerinde, hepsinin neşesi mükemmel, halleri mesut bir aile gösteriyor.

Lavhanın diğer tarafında güzelliğine hüznün çökmüş, üstü başı pejmürdeleşmiş, yalın ayak, perişan bir hale gelen zevce şayanı merhamet bir hale gelen kızını yanına almış, kim bilir neler neler düşünüyor daha bir kaç ay evvel, mükeyyefat istimaline başla-

mazdan evvel aslan gibi bir genç olan koca o güzel ve gürbüz delikanlı baba şimdi bir iskelet haline gelmiş, gözleri çökmüş, dişleri dökülmüş yüzü solmuş, kanı kurumuş, murdar kıyafetli bir serseri şeklinde betbaht zevcesinin yanında duruyor!

Mükeyyefat istimal edenle etmeyen arasında bir mukayeseden ibaret olan bu levhanın mevzuu bir hayal olmaktan ziyade her gün yüzlerce hatta binlercesine tesadüf edilen hakiki vak'aların kopyesidir! Buna rağmen yine binlerce insanlar bu felakete koşuyor, malını, ailesini, sıhhatini, hayatını mahvediyor ve nihayet hapsaneden kurtulsa bile ölümden kurtulamıyor!

Partie Française

LE BUDGET DU CROISSANT - ROUGE TURC.

1 Juillet 1930 — 30 Juin 1931

1 — Le montant évalué des recettes pour l'exercice du 1er juillet 1930 - 30 juin 1931 est 1,306, 001 Ltqs.

2 — Le montant des dépenses pour l'exercice du 1er juillet 1930-30 juin 1931 est fixé à 936,181 Ltqs.

3 — Les fonds de réserve sont divisés en deux parties; ordinaires et extraordinaires. Pour les fonds de réserve extraordinaires il est prévu 1,000,000 Ltq. Ces fonds ne peuvent être dépensés en temps de paix sans la décision de l'Assemblée Générale.

4 — Le comité central est autorisé à vendre le matériel qu'on trouverait supérieur au cadre des dépôts. Le produit de ces ventes doit être ajouté aux fonds de réserve extraordinaires.

5 — En cas où il y aurait des excédents de recettes dans le budget le comité central est autorisé d'ajouter ces excédents aux chapitres de secours et achats ou fabrication de matériel et d'en effectuer des dépenses

6 — Le comité central est auto-

risé à vendre les immeubles qu'il jugerait inutiles pour la Société et à en acheter ou en faire construire d'autres.

7 — En cas où on aurait fait emploi des matériels en dépôt pour l'exécution d'un service prévu dans le budget des dépenses, une somme égale à la valeur de ces matériels doit être soustraite du chapitre relatif à ce service.

8 — Les frais de transport et autres frais du matériel en vue l'exécution des divers services seront imputés sur les crédits de ces services.

9 — Il est permis de faire les dépenses nécessaires d'après l'importance de chaque cas pour les fêtes à organiser soit par le Comité Central soit avec son autorisation par les centres et les comités locaux.

10 — Il est permis de rémunérer à l'occurrence de 20 pour cent du montant de la vente, les vendeurs des timbres de charité à vendre par le Comité Central et par les comités locaux.

11— Les dépôts confiés par les établissements, l'état et les particuliers seront reçus et rendus séparément des comptes du budget.

12 — Le Comité Central est autorisé d'ajouter au chapitre de constructions du budget de 1930 — 1931, les crédits non utilisés des chapitres de constructions et d'installation des budgets de 1er juillet 1926—1930 et d'en faire des dépenses.

13 — Le Comité Central est également autorisé de dépenser, en ajoutant au chapitre des secours du budget de 1930--31 le reste des crédits de l'exercice de 1928—1929 accordés par l'assemblée générale extraordinaire pour secourir aux habitants des régions de sécheresse.

14 — Les dépenses nécessaires des ateliers du dépôt central et les salaires des ouvriers à faire travailler dans ces ateliers endehors des cadres, ainsi que les dépenses à effectuer pour l'ameublement du nouveau local du Comité Central seront imputés sur le crédit d'achat et fabrication de

matériel, figurant au chapitre treize du budget.

15 — Le transfert des crédits entre les divers articles des chapitres du budget se fait par le Comité Central sur la proposition du conseil d'administration.

16 — Les comptes des eaux minérales exploitées par la Société seront tenus d'après le cahier des charges y relatives.

17 — Les frais d'impression et autres frais de la revue du Croissant-Rouge Turc, les rémunérations des rédacteurs et des autres employés, les allocations du traducteur du Comité Central, ainsi que toutes les autres dépenses de publication seront imputées sur le crédit prévu au chapitre 10 du budget des dépenses.

18 — La manière de dépense du crédit figurant au chapitre 9 du budget pour les traitements du directeur du corps enseignant, des fonctionnaires, des salariés et les allocations des élèves et autres frais de l'école d'infirmerie par le Comité Central.

Budget du Croissant-Rouge Turc

(1 / VII / 1930 - 30 / VI / 1931)

I - R E C E T T E S

Chapitres:	Ltqs:
1 — Souscriptions	100,000
2 — Cotisations	100,000
3 — Produits de Vente «timbres de chartié» et «papiers des actes Judiciaires»	230,000
4 — Produit des fêtes	50,000
5 — » «Journée des fleurs»	20,000
6 — » vente du Journal (CROÏSSANT - ROUGE)	5,000
7 — Recettes des centres et comités (provenant des exercices antérieures)	40,000
8 — Subvention de l'Etat	20,000
9 — Produits de «Zékat» et «Fitra», vente des peaux de moutons sacrifiés à la fête religieuse.	175,000
10 — » de location des immeubles	6,000
II — Intérêts	90,000
12 — Produits des ventes diverses	30,000
13 — » de vente des cartes de jeu	170,000
14 — » » » » eaux minérales	10,000
15 — Concessions à accorder par l'Etat	I
16 — Recettes diverses	50,000
17 — » extraordinaires, subvention de l'Etat	210,000
<i>TOTAL</i>	1,306,000

Budget de 1930 - 1931

II — DEPENSES :

Chapitres	Articles	Itqs :	Total :
	Partie 1 : Traitements et allocations		
1	Administration centrale		
	1 Allocation	4 800	
	2 Bureaux Administ. Centrale	45 780	
	3 Corps d'inspection	12 600	
	4 Salariés	9 120	72 300
2	Dépôts d'Eskichehir:		
	1 Fonctionnaires	24 000	
	2 Salariés et ouvriers permanents	12 000	36 000
3	Partie II : Dépenses administratives		
	Administration centrale :		
	1 Dépensee diverses	5 000	
	2 Chauffage et éclairage	4 000	9 000
4	Dépôts d'Eskichehir		
	1 Dépenses diverses	5 000	
	2 Chauffage et éclairage	1 200	
	3 Moyens de transport	2 500	8 700
5	Corps d'inspection: indemnités et frais de route	12 000	12 000
6	Dépenses administratives des centres et comités locaux	100 000	100 000
7	Dépenses administ. Centres et comités (transmises des années anterieures)	10 000	10 000
8	Partie III - Dépenses générales		
	1 Frais d'assurance du matériel et du mobilier	7 500	
	2 Assurances et impôts de biens immeubles	6 500	
	3 > et taxes du personnel	17 000	

4—	Imprimés et articles de bureau	5 000	
5—	Frais de route	2 000	
7—	Frais des P. T. T.	1 500	
7 —	Frais de transports	2 500	
8 —	Habillements	2 000	
9 —	Amortissement du mobilier	5 000	
10 —	Indemnités et gratifications	5 000	
11 —	Frais de fabrication "rosettes, médailles,,	5 000	
12 —	" d'impression timbres, papiers et actes judiciaires	30 000	
13 —	" " des reçus	5 000	
14 —	Dépenses imprévues	5 000	99 000

Partie IV : Depenses diverses

9	Traitements du personnel et dépenses diverses de l'école d'infirmières	38 680	
10	Publications, Revue, Propagande et remunération des traductions	11 000	
11	Croix - Rouge internationale	3 000	
12	Dépenses Conférence Internationale	12 000	
13	Achat et fabrication matériel	300 000	
14	" " frais de cartes de jeu	70 000	
15	Constructions, installations, réparations	45 000	
16	Frais du journal du Croissant - Rouge	3 500	
17	" des concessions à accorder par l'état	1	483 181

Partie V :

18	Secours et aides	100 000	
19	" des années antérieures des centres et comités	6 000	106 000
Total :			936 181

Les budgets de 1929 et de 1930 du centre du Croissant - Rouge de Stamboul.

*Extrait du rapport annuel
du centre de Stamboul.*

Le montant des recettes perçues du budget de notre centre de Stamboul pour l'exercice de 1929 s'est élevé à 89, 544 Ltq, avec un déficit vis - à - vis des estimations budgétaires.

Ce déficit provient du pourcentage exagéré des taxes légales imposées sur les recettes des fêtes organisées par le Croissant - Rouge et en même temps de l'inaction de quelques sous - comités qui n'avaient pas encore terminé leur organisation.

En 1930 on espère grace aux mesures projetées de pouvoir réaliser les évaluations du budget.

Le chapitre des dépenses du même budget est 34, 974 Ltq.

En dehors des recettes du budget réglementaire, le centre de Stamboul a pu recueillir 10,275 Ltq. pour les victimes de la catastrophe d'Of et 675 Ltq. pour victimes de l'incendie d'Angora. Les sous - comités aussi de leur part ont recueilli 872 Ltq. pour les sinistrés d'Of.

*
* * *

Les évaluations pour le budget de

1930 sont 98, 525 Ltq. pour les recettes et une somme égale pour les dépenses. Parmi les recettes on peut citer notamment 22,000 Ltq. (cotisation des membres) 11,500 Ltq. (produit des fêtes), 22,000 Ltq. (donations), 32,000 Ltq. (produit de la vente de timbres de charité), 5000 Ltq. (produit de la journée des fleurs) et 2,000 Ltq. (produit de la vente des papiers des actes judiciaires).

Dans le chapitre des dépenses figurent 14,110 Ltq. pour les traitements du personnel, 6,000 Ltq. pour le service de secours, 18,650 Ltq. pour les frais de l'Administration, 650 Ltq. pour les autres dépenses et 59,115 Ltq. à envoyer au comité central,

Les services de secours.

Les services de secours du centre de Stamboul peuvent être resumés ainsi :

- 1 — Secours aux enfants nécessiteux des écoles primaires.
- 2 — Secours aux tuberculeux et fabrication des membres artificiels.
- 3 — Secours aux familles nécessi-

teuses pendant l'hiver et aide aux personnes à rapatrier.

De ces trois catégories du service de secours on a pu consacrer 13,110 Ltq. à 3,000 enfants pauvres des écoles primaires. Dans cette somme sont comprises 3,000 Ltq. envoyées par le Comité central, 317 Ltq. données par les membres de la G. Assemblée Nationale et 1,000 Ltq. offertes par Chefik Bey et Chefik Pacha.

Par le soin des sous-comités on a dépensé pour les tuberculeux une somme de 3,073 qui assurera, pour deux mois, la nourriture à 165 personnes.

En outre, il a été distribué aux différents hôpitaux de l'huile de foie de morue et on a organisé des consultations médicales dans les différents quartiers de la ville par la collaboration bienveillante de nos médecins. En même temps on a fait fabriquer trois jampes artificielles pour deux femmes et un jeune homme estropiés.

Les services de secours urgents,

L'hiver étant particulièrement rigoureux dans certaines régions se trouvant dans la circonscription de notre centre, on a aidé aux habitants de ces régions avec une somme de 937 Ltq.

Parmi les secours urgents faits par les sous-comités on peut citer ceux de Tchataldja, de Silivri et de kanlidja. Ces comités ont aidé à la population pauvre souffrant de l'hiver et du manque des vivres moyennant 637 Ltq.

Le Centre de sa part a aidé aux habitants pauvres du quartier de Haskeyu avec 110 Ltq.

En outre on a secouru aux victimes de l'incendie du quartier kourtoulouche de Stamboul avec 13,617 Ltq. Dans cette somme sont comprises 5,000 Ltq. Données par la préfecture de Stamboul et 5,245 Ltq. remises par Mme Klark ambassatrice de la Grande Bretagne.

En dehors de ces services le Centre et les sous-comités de Stamboul ont eu la charge de distribution de 20,000 Ltq. données par la Préfecture pour aider aux habitants nécessiteux de la ville

Ateliers de travaux manuels du Croissant-Rouge.

Notre Centre de Stamboul s'est chargé aussi d'assurer du travail aux jeunes filles sans parents et dans ce but il leur procure des travaux manuels. Les tissus d'art et broderies fines faits par ses protégées sont vendus par ses propres soins dans les expositions et bateaux de touristes ainsi que dans le local spécial du Centre. Pendant l'année 1929 une somme de 3,797 Ltq. Produit de ces ventes a été distribuée aux dames et aux jeunes filles qui ont travaillé dans les ateliers du Croissant-Rouge.

Le but principal de cette institution étant la protection des ouvrières, on ne prévoit sur le bénéfice que la part nécessaire pour les frais d'administration ce qui permis d'augmenter sensiblement avec le temps le capital engagé dans cette entreprise.

Tableau de statistique hygiénique du dispensaire
 « İKİTCHECHMELİK » du Comité du Croissant - Rouge
 Turce de Smyrne

Avril 1930

	<u>Enfants :</u>	<u>Fammes :</u>	<u>Hommes :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac	35	31	12	78
2 — „ des poumons	28	29	33	90
3 — „ du cœur	21	24	1	46
4 — „ des voies urinaires	7	9	2	18
5 — „ des nerfe	11	41	0	52
6 — „ de l'œil	12	28	3	43
7 — „ des orteils et du larynx	57	66	45	168
8 — Malaria	63	80	67	210
9 — Maladies des intestins	7	9	19	35
10 — „ des vers intestinaux	6	8	6	20
11 — Pneumonie	6	8	14	28
12 — Pleuresie	7	17	2	26
13 — Rhumatizmes	13	47	0	60
14 — Tuberculose pulmonarie	18	24	3	45
15 — „ autres organes	7	3	5	15
16 — Syphilis	0	0	0	0
17 — Blénorrhagie	2	9	1	12
18 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	21	0	21
19 — Maladies externes	39	21	32	92
20 — „ diverse	41	77	41	159
21 — „ pcau	14	19	15	48
22 — Grippe	37	63	40	140
Total	431	634	341	1 406

Statistique du dispensaire « KARCHIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Avril 1930

	<u>Hommes :</u>	<u>Femme :</u>	<u>Enfants :</u>	<u>Total.</u>
1 — Maladies de l'estomac	0	1	0	1
2 — „ des poumons	0	2	7	9
3 — „ du coeur	0	5	0	5
4 — „ des voies urinaires	2	0	0	2
5 — „ des nerfs	1	1	0	2
6 — de l'œil	0	0	0	0
7 — Malaria des orteils et du larynx	1	0	3	4
8 — Malaria	144	185	165	492
9 — Maladies des intestins	5	7	9	21
10 — „ des vers intestinaux	2	3	10	15
11 — Pneumonie	1	2	0	3
12 — Pleuresie	2	1	0	3
13 — Rhumatismes	1	4	0	5
14 — Tüberculose pulmonaire	2	3	0	5
15 — „ autres organes	3	5	0	8
16 — Syphilis	0	0	0	0
17 — Blenorragie	0	0	0	0
18 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	12	0	12
19 — Maladies externes	9	0	0	9
20 — „ diverses	84	93	86	263
Total	257	254	278	857

Secours aux victimes du tremblement-de terre à bachkale (Van)

Le Comité Central afin de secourir les victimes du tremblement de terre qui a eu lieu dernièrement à Başkale (dépendances du vilayet de Van) a envoyé un secours de deux mille livres turques. Cette somme a été distribuée aux indigents plus éprouvés.